ПРОМІНЬ

СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ

PROMIN

Ч. 10 ЖОВТЕНЬ 1992

No. 10 OCTOBER 1992

ПРОМІНЬ

Ч. 10 ЖОВТЕНЬ РІК XXXIII

видає

СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ

Виходить раз у місяць

Редактор — Олена Гринь
Редактор англомовної частини —
Маруся Тарнавецька-Зурек
Адміністратор — Наталя Макаренко

PROMIN
842 Main Street
Winnipeg, Man. Canada
R2W 3N8

Річна передплата в Канаді $17.00
Передплата до інших країн $20.00
Одне число ..... $ 2.00

Редакція застерігає собі право скорочувати та поправляти надіслані матеріяли.

PROMIN

VOL. XXXIII OCTOBER No. 10

Published by
UKRAINIAN WOMEN'S ASSOCIATION OF CANADA
Monthly

Editor — Olena Hryn
English Editor —
Marusia Tarnawecka-Zurek
Administrator — Natalia Makarenko

PROMIN
842 Main Street
Winnipeg, Man. Canada
R2W 3N8

Subscription in Canada $17.00
Other countries $20.00
Single copy ..... $ 2.00

The editors reserve the right to edit submitted materials.

Publication Mail
Registration No. 1925
International standard Serial number
ISSN 038021-40

Printed by Trident Press Ltd.,
Winnipeg, Man., Canada

ЗМІСТ

Іван Кедрин — Скрипучий віз на вибоїстій дорозі 1
Олена Гринь — Всесвітній форум українців 3
Видавництво „Смолоскип" 3
Перші підручники України 4
Українська національна школа Гнідин, Київська область 4
Г. Бойчук — Класичну музику дітям 5
Українські поселенці в Канаді 6
о. Ярослав Пук — 100-ліття поселення українських піонерів у Канаді, Веґривел, Альта 8
Галина Мельник-Марко — Святочні подарунки 9
XVII Конґрес Українців Канади (повідомлення) 10
Допомога Україні 10
Окружний з'їзд СУС Східньої Канади Ошава, Онт. 10
Свято піонерів в Чиливек, Б.К. 11
Золотий ювілей Олександра і Марії Мех, Оттава, Онт. 12
Марія Григор — 90, Едмонтон, Альберта 13
80-ліття Марії Швайківської, Роблин, Ман. 25
50-літній ювілей Олі і Николи Стручинських, Тандер Бей, Онт. 26
Лариса Мурович — Поклін вам і подяка 26
Нашим дітям 27
Квіти незабутнім 29, 30, 31
Посмертні згадки:
бл. п. Анна Бабюк (Нью Вестмінстер, Б.К.);
бл. п. Петро Друль (Мензі, Ман.);
бл. п. Анеля Стратійчук (Канора, Саск.)
Вишивка 28

CONTENTS

Honouring our Pioneering Members: Anna Hanewich, Mary Tomchyshyn 15
From our Branches: — A Walk Through Ukrainian Culture 16
Helen Raycheba: — *The Caravan Story* 19
Cultural Scene: Maryna Komolova — Expressions of Freedom Exhibit — A Review 22
Helen Melnyk-Marko: — *Making Children Our First Priority* 23
Promin Press Fund 33
New Ukrainian Passports 33
Mama's Treasures 33

На першій сторінці обкладинки — Вітання „хліб-сіль" (мал. Ярослави Сурмач-Мілс)

Іван Кедрин

СКРИПУЧИЙ ВІЗ НА ВИБОЇСТІЙ ДОРОЗІ

— Скажіть, Пане Михайле, на чому Ви спираєте свій оптимізм щодо майбутньості України?

— Скрипучий віз їде по вибоїстій дорозі з багатьма дірами, але помалу посувається вперед.

Михайло Горинь — один із найвидатніших діячів сучасного національно-державницького руху в Україні, колишній політичний в'язень, член Верховної Ради у Києві, один із лідерів Українського Народного Руху, належав до групи осіб, які товаришили президентові Леонідові Кравчукові в його подорожі до Вашінґтону в першій половині травня 1992 р. Був одним із кількох представників Кравчука на розмові з державним секретарем ЗСА Джеймсом Бейкером. Після офіційних розмов і парад у Вашінґтоні, після паради до центрального американського військового цвинтаря в Арлінґтоні, стейт Вірджинія, і на самому цвинтарі, де Леонід Кравчук склав вінок на могилі Невідомого Вояка, — і після парад у Філядельфії, де Кравчук отримав почесний докторат, розмовляв спершу з членами Екзекутиви УН Союзу і після того відвідав Редакцію „Свободи". Мене повідомили про ті відвідини Михайла Гориня, з яким я познайомився був під час його, Гориня, минулорічних відвідин Америки, і там, у редакційній кімнаті „Свободи", я завдав кілька запитів Михайлові Гориневі, на які він охоче відповідав. Людина висококультурна, розумна й мила, не позбавлена почуття гумору, що диктувало йому переплітати свої відповіді іронією і сарказмом, це була насолода розмовляти про Україну, її болячки, її сучасний стан і перспективи, з таким авторитетним діячем. Михайло Горинь напевне не має нічого проти того, щоб його символічний тріскучий віз поставити в заголовок до цих міркувань.

Ситуація в Україні далі дуже важка і складна, і так само важким і складним є завдання автора інформаційної й коментарської статті в українському журналі. Мене особисто страшенне хвилює факт, що в Україні виходять округло дві тисячі газет, здобуваючи папір різними штуками, але та маса газет не цікавиться станом рідної

Михайло Горинь

батьківщини, не подає взагалі ніяких інформацій про існуючі проблеми, про працю Верховної Ради й уряду України та про всі її позитиви й неґативи. Загально відомо, що в Україні страшенне поширилося хабарництво і злочинство. Завданням преси є інформувати і коментувати, — у теперішній дійсності в Україні преса могла би (повинна) відіграти першорядну виховну ролю. Але вона цим не цікавиться. Маємо у кожній газеті — може з вийнятком львівської „За вільну Україну" — довжелезні статті на теоретично-ідеологічні міркування, оповідання, ескізи, з яскравим нахилом до порнографії, і вся та амбіція міст і містечок мати „свій" часопис — марнується з зайвим витрачанням грошей і труду в пусте. Заторкнув я і цю справу у розмові з Михайлом Горинем. „Що Ви хочете? — відповів Горинь. — Наші так звані журналісти — це все ще виквіт комуністичного режиму. Вони все ще не позбулися страху, що не вільно писати про будьщо недобре в країні і не вільно повчати, бо це все преroґатива партії" — може не цими словами, але у такому дусі була відповідь Михайла Гориня. Свій оптимізм висловлюють наші люди, американські чи канадські українці, які масово відвідують Україну, — кожний на свій лад. „Не відповідає правді — оповідає один високоосві-

чений професіонал, який вже кількакратно відвідував Україну, Львів і Київ — що там люди не працюють. Ранком вулиці Києва заповнені метушливими мужчинами й жінками різного віку, які поспішують до своєї заробіткової, смішно мізерної, праці". Однак водночас і такі патріоти оптимісти признають, що треба буде одної генерації, щоби позбутися наслідків 72-літнього панування комунізму, який скривив душі мільйонів невільничих громадян. Конкретно: все ще не видно тієї вічливости в усіх установах, яка прикметна на Заході. Наші земляки в Україні якось все не звикли користуватися словом „дякую", що його раз-у-раз у своїй мові вживають англійці, французи, німці, американці, канадці, еспаномовні народи.

Страшенне трудно будувати рідний державно-адміністраційний апарат з людей, які були би льояльні до державної верхівки, коли все ще не викорінилась російщина. На вулицях Києва й інших наддніпрянських міст та в більшості установ — все ще лунає мова російська. Правда, за Польщі між двома світовими війнами існував такий дивогляд на Холмщині, що, бувало, скаржиться чоловік польською мовою, що його називають поляком, коли він — українець. Це було явище так званих калакутів, з яким я стрічався у відвідинах Холмщини. Але це таки дуже й дуже неприємне і ненормальне явище, щоб у столиці рідної держави переважала мова того сусіда, який все ще не може привикнути, що не стало Малоросії і настала відокремлена Україна.

З якого елементу творити кадри державної адміністрації? Кравчук добирає собі співробітників та призначає на керівні становища в областях людей з того середовища, що його він найкраще знає. З цього приводу є деяке ремствування, але воно навіть у Галичині не оправдане, бо там, за існування Совєтського Союзу і вже після його розвалу, наші люди вибирали до сільських і обласних Рад — комуністів.

Цікаво, що поважних діячів України не журить повінь політичних партій. Вони переконані, що число тих партій скорчиться і що вони не вносять хаосу, бо в усіх важливіших справах погоджуються. Нема, чуємо, якоїсь зорганізованої опозиції проти президента Кравчука і (знову цікавий парадокс!) — найбільш опозиційною є Соціялістична партія, яка насправді є партією комуністичною і, фактично, виступає проти Леоніда Кравчука з позицій туги за Совєтським Союзом та з позицій російського, а не українського, патріотизму. На такому тлі — чуємо — зникає давня метушливість „революційних націоналістів", що їх у діяспорі називають популярно „бандерівцями", а в Україні знали, як „червоно-чорних" чи „синьо-чорних". Забулося вже, що з отаким своїм партійним прапором їздили на різні демонстрації до Москви і намагалися зробити той партійний прапор — державним. Недавно чув я, що в Україні постала навіть партія „Любителів пива". Ясно, що це неповажно, як неповажними були гурра-патріоти, які у барах у Нью-Йорку запевняли, що державу українську можна відзискати тільки революцією. Щасливо, що сталося це без революції, а тепер, коли все ще в українській державі лунає мова російська — шанувати треба всіх патріотів, які ширять мову українську.

Але оптимізм ні трохи не перечить реалізмові. Нас журить вибоїста дорога з масою дір, по якій посувається скрипучий віз, і ми цікаві пізнати, котра з отих дір на дорозі найпоганіша і як довго треба ждати, щоби віз міг гладко покотитися по ідеально вимощеному шляху. Здається, що цього не всилі врахувати ні один економіст в Україні і поза нею. Труднощі України є прерізні, внутрішнього порядку і ззовні. Труднощі психологічного характеру, політичного, матеріяльного. Сьогодні, мабуть, найбільш турбує уряд Кравчука і найширші кола громадянства втручання Росії у внутрішні справи України. Є в Росії кола просяклі так глибоко ідею великоросійської імперії, що вони не всилі примиритися з фактом державности України у межах визначених референдумом 1 грудня минулого року. Відтіль вічна шарпанина про Крим, про Чорноморську фльоту, про Донеччину, про міжнаціональні тертя у Молдові. Для ладнання тих вічних суперечок треба мати залізні нерви, витривалість, вірність принципам, поруч із готовністю до компромісів і все це — згідно з загальним поглядом наших земляків в Україні — має Леонід Кравчук.

Є ще одна болюча суто внутрішня справа: Церква і міжвіровизнаневі відносини. Дуже делікатна матерія, бо йдеться про віру, про людську совість, про ієрархію. Партійно-політичний фанатизм у нас щасливо минувся. На релігійному тлі він ще існує, не в масах, але в одиницях — по обох сторонах, українсько-католицькій та українсько-православній.

Хай же скрипучий віз їде по вибоїстій дорозі — коби посувався щораз вперед.

Вісті Комбатанта, ч. 3, 1992

скорочено (О. Г.)

ВСЕСВІТНІЙ ФОРУМ УКРАЇНЦІВ

(Що потрібно Україні і чого їй зовсім не потрібно)

В першу річницю української державности (24 серпня цього року) разом з урочистими святкуваннями відбувся і всесвітній форум українців (українців, що живуть в Україні або будь-де поза її межами).

І так, за висловом Михайла Гориня, той віз (наша державність) котиться і помалу посувається вперед.

Щоб покращити те посування і був скликаний всесвітній форум українців, щоб поділитись думками, як той віз вірним шляхом посувати вперед.

На цю тему на форумі було висловлено багато думок. Не будемо входити в зміст тих думок, на наш погляд позитивних чи негативних, а зупинимось на тому, що позитивного ми можемо дати Україні (або що потрібно Україні і чого їй зовсім не потрібно).

Україна — це країна велика територією і своєю людністю. Як не як, але основна маса українців живе таки на території України і тільки невелика частина поза її межами.

Довший час Україна була ізольована, як то кажуть, „за залізною заслоною". Але люди таки жили, працювали, вчилися, жартували над своєю долею і зовсім не такі „селепки", як дехто собі тут на еміґрації, уявляє. Вони не мали можливості висловити свою думку, але мали українську терпеливість і українську душу.

В наслідок цієї ізоляції і безгосподарства влади країна була позбавлена доступу до високотехнічних виробів масового вжитку, до медичних і технічних вдосконалень.

Висококваліфікованих спеціялістів Україна потребує. І багато людей туди їде, щоб своїм досвідом допомогти застосувати такі вироби.

Після 70-ти літнього панування комуністичної влади Україна опинилася в економічній руїні. Наладити сільське господарство, допомогти устаткуванням в гірничій промисловості і будь-де, Україні потрібно.

Не потрібно Україні порад тих людей, що сиділи тут і політикували, якби то їм „побити вороженьків" і добратись до влади у Львові (а ще краще в Києві) і вчити місцевих людей, як їм треба на світі жити.

Не смішіть добрі люди себе в Україні, там є люди, багато людей, (понад 50 мільйонів!), які також мають голови, вчились (нехай і в комуністичній системі), вибороли собі Україну і будуть знати, як треба поступати, щоб вона укріпилась!

О. Г.

ВИДАВНИЦТВО „СМОЛОСКИП"

В українському незалежному видавництві „Смолоскип" ім. В. Симоненка появилися три книги з серії українського самвидаву.

Це збірка віршів Ігоря Калинця „Невольнича муза", проф. Ю. Луцького „Листування з Євгеном Сверстюком" і Атени Пашко „На вістрі свічки".

Ціна збірки І. Калинця „Невольнича муза" — 18.75 дол. (кан. 22.50), „Листування з Євгеном Сверстюком" Ю. Луцького — 6.75 дол. (кан. 7.75), а А. Пашко „На вістрі свічки" — теж 6.75 дол (кан. 7.75).

Випустивши ці три видання з серії українського самвидаву, видавництво „Смолоскип" майже вповні перенесло свою видавничу діяльність на Україну, створивши там разом з „Соняшником" спільне видавниче підприємство „Смолоскип" і відкривши в книгарні СПУ „Сяйво" відділення видань свого видавництва і видань української діяспори.

Вищезгадані книжки можна придбати в українських книгарнях або замовляти, пишучи на адресу:

Smoloskyp, P.O. Box 561,
Ellicott City, MD 21043, USA.

ПЕРШІ ПІДРУЧНИКИ НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ

В основі — народознавство. Мова — душа народу.

Автори — письменники Галина Кирпа та Дмитро Чередниченко (подружжя) запропонували новий, цікавий підхід до виховання дитини, в основі якого народознавство, вивчення звичаїв, обрядів; релігійні, історичні мотиви. На титульній сторінці підпис Оксана Верес, то значить Галина Кирпа та Дмитро Чередниченко.

Буквар — це не тільки буква, але й мова. За букварем „Материнка" діти будуть вчитися писати й думати рідною мовою, пізнавати багатий духовний світ України. Дібрані для вивчення літературні твори досить різноманітні за жанрами. Це вірші, оповідання, фолкльор (пісні, казки). Широко представлені класики української літератури — Т. Шевченко, І. Франко, Леся Українка, М. Коцюбинський. Серед авторів — імена раніше заборонених письменників: В. Винниченка, Б. Грінченка, О. Олеся, призабутих творців нашої літератури — Дніпрової Чайки, Олени Пчілки і інших. Чимало уваги приділено нашим сучасникам, зокрема, О. Гончару, Л. Костенко, В. Стусу і іншим. Включено і письменників діяспори: І. Багряного, З. Когут, Г. Черінь, Т. Щербака.

Велике значення надається народним символам, що наскрізь проходять через весь буквар: лелека, вітряк, човен, стежка, біла хата.

Україна — скарбниця звичаїв. Буквар розповідатиме, приміром, які писанки на Полтавщині або в інших районах України, як вдягаються гуцули, звідки пішов гопак, колишній військовий танок, про свято веснянки і про український борщ. Є й такі речі: як ласкаво називати близьких, як слід вітатися на Різдво та на Великдень, в яких випадках кажуть „хліб та сіль". До того ж не забуто й про гумор: яка ж дитина без усмішки! Подано також молитву О. Кописького та М. Лисенка, національний гімн „Ще не вмерла Україна".

Все тут написане взяте з розповіді Дмитра Чередниченка, який дав інтерв'ю Світлані Печері для „Культури і життя"

О. Г.

УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ШКОЛА

ГНІДИН, КИЇВСЬКА ОБЛАСТЬ.

Подаємо розповіді Дмитра Чередниченка (Україна) та Дмитра Нитченка (письменник Дмитро Чуб, Австралія), який відвідав Україну і мав можливість ближче познайомитись з працею гнідинської школи.

Чимало спостережень маю зі свого вчителювання, відвідин уроків у перших класах, спілкування з „першачками", із довголітньої дружби з цікавими школами, зокрема, з Гнідинською, що на Бориспільщині. До речі, ця школа, яку очолює енергійна людина, палкий прихильник української мови Валентина Стрілько, відома сміливим впровадженням у навчання нової системи освіти. На базі Гнідинської школи створено республіканський науково-практичний центр „Українська національна школа". Гнідинці і взяли якнайактивнішу участь у виробленні концепції української національної школи. Перші „зважилися" на експеримент з „Материнкою" і вже другий рік працюють за новим Букварем. Тож він уже пройшов свою апробацію.

„Культура і життя"

Дмитро Нитченко

Тож одного дня забрав нас автом письменник Дмитро Чередниченко, дружина якого Галина Кирпа — теж письменниця, співпрацює чи викладає в гнідинській школі. Ми їхали через чудові густі ліси. Зустріли нас привітно пані Стрілько разом з групою батьків та учнів школи. Влаштували для нас виступи учнів з деклямаціями та співами, а також проспівав низку пісень батьківський хор та окремі батьки чи матері учнів, що лишило гарні враження. Познайомила нас Валентина Стрілько з працею школи, показала свій краєзнавчий музей, що розташувався в сусідньому будиночку-бараці. Сотні експонатів свідчили про своєрідність і красу одягів, вишивок, виробів та різних ужиткових речей. Видно було, що енергію й ініціятиву свого керівника школи палко підтримує все село, гордиться нею, не зважаючи на те, що дехто з Міністерства освіти чинив перешкоди — не подобалась їм така патріотична школа, що працює за своїм пляном, відцуравшись брежнєвсько-сталінських підручників. Оргнанізувала пані Стрілько й гостинну по-

дорож учнів до Львова, що лишило незабутні враження.

Не даром чимало керівників та вчителів шкіл з інших районів приїздило познайомитися з такою передовою школою та запозичити все добре. Дякуючи енергії пані Стрілько та підтримці проводу села й селян та добрих людей поблизу вже росли стіни нової будови для школи, бо ця не вміщала всіх кляс та позашкільного життя і праці школи. Повертались ми задоволені.

„Українські вісті"

Познайомившись з працею і труднощами Гнідинської школи запрошуємо наших союзянок на толоку („З миру по нитці - голому сорочка!")

До речі: вірші учнів Гнідинської школи вже друкувались в „Промені".

ПРИХОДЬТЕ ДО НАС НА ТОЛОКУ

Добрії люди!

Гнідинська середня українська національна школа започаткувала курс народознавства. Вона перша опублікувала концепцію національної школи, сміливо перебудувала навчально-виховний процес, підпорядковуючи його завданням духовного відродження України.

Тепер на нашій базі велика рада творчої спілки вчителів України створила науково-практичний центр „Українська національна школа", бо їдуть до нас учителі з усіх куточків країни. Але працюємо ми в дуже важких умовах. Місцева влада практично відмовляється фінансувати школу, зволікається здача нового приміщення (воно будується вже шість років). Та до новорічних свят ми, нарешті, його, мабуть, матимемо.

От і подумалось про давній обряд толоки, що завжди виручав людей у скрутну годину. Тому й звертаємось до всіх небайдужих, кому болить доля майбутньої зміни, хто розуміє, що незалежна Україна можлива лише за умови становлення української національної школи, яка готуватиме Україні народ, а не штампуватиме населення. Чи не змогли б ми разом опорядити й довести до ладу приміщення науково-практичного центру, в якому б разом плекали й вибудовували повносилу модель української національної школи?

Чекаємо на художників, майстрів народного мистецтва, талановитих інженерів, механіків і винахідників, знавців народної архітектури й народного господарювання — усіх, хто міг би прийти на народну толоку.

Хочемо вірити, що до нас відгукнуться люди.

Наша адреса:

256317, Київська обл., Бориспільський р-н., с. Гнідин, школа. Тел.: 5-99-97.

КЛАСИЧНУ МУЗИКУ — ДІТЯМ

Камерний оркестр Івано-Франківської обласної філармонії підготував концертну програму для дітей. Тривалість концерту (щоб не переобтяжувати дітей) — лише 45 хвилин. До програми виступу музиканти, крім класичних творів, включили марші січових стрільців, а також музику мультфільмів.

Древні римляни вважали найбільшою втратою не вміти читати, писати і не мати уяви про музику. Античний філософ Платон стверджував, що душа людини без мистецтва, і перш за все без музики, „стає кволою, безглуздою і сліпою, тому що вона не зворушується, не живиться, не очищає почуттів своїх".

Читати і писати наших дітей у школах ще якось вчать, а от з музичним вихованням значно складніше. Уроки співів часто нагадують якщо не комедію, то пародію на естетичне виховання. А спілкування з музикою дитині необхідне як сонце, повітря і вода, а тому утворений вакуум школярі заповнюють самотужки, і, звичайно, ж, за рахунок поп і рок-музики.

Дитині важко самій „фільтрувати" потік музики, що навалюється на неї з ефіру, голубого екрана, вбирати те, що дає поживу душі, а тому їй конче треба допомогти. Так вважають працівники обласної філармонії.

— Я не проти сучасних течій у музиці, — говорить художній керівник оркестру, диригент Ігор Пилатюк. — Але музичне виховання має бути різностороннім. Не відкидаючи рок, треба прищеплювати дитині любов до класичної (так само, як і до народної) музики, навчити розуміти її. Та при цьому варто вважати, щоб у світ класики юна людина входила поступово. Тому ми в одному концерті виконуємо кілька класичних творів, попередньо розповідаючи про композитора чи музичний жанр. Оживляє концерти музика із мультфільмів, адже діти, впізнаючи знайомі мелодії, підспівують нам.

Це вже друга дитяча програма камерного оркестру. З першою, яку підготували ще восени, музиканти об'їздили всю область.

Судячи з реакції юних слухачів, концерти їм подобаються. Крім високого рівня виконавської майстерності, тут зіграло роль, можливо, і те, що мистецькі колективи міста не дуже балують малих івано-франківчан своєю увагою. Крім щонедільних ляльковых вистав і кількох казок в обласному драмтеатрі діти не мають що подивитися, послухати.

Г. Бойчук

„Культура і життя"

УКРАЇНСЬКІ ПЕРЕСЕЛЕНЦІ В КАНАДІ

(ДО СОТИХ РОКОВИН ЕМІҐРАЦІЇ УКРАЇНЦІВ ДО КАНАДИ)

„В КАНАДІ ЇДА ПАНСЬКА, РОБОТА КІНСЬКА, А СПАННЯ СОБАЧЕ".

(З приповідок українського народу в Канаді)

Як проходила українська колонізація Канади? Еміґрація українців до Канади почалася в 1890 році. Пер шими українцями в Канаді були вихідці з села Небилів Калуського повіту в Галичині. Заохочені цікавими оповіданнями про Канаду німців із сусіднього села та книжечкою професора Миколи Олеськова, який у 1888 році побував у Канаді, виїхало з села Небилів троє селян: Іван Пилипів, Василь Єлиняк та Іван Паніщак. В дорозі на німецькому кордоні прикордонна служба зупинила їх, бо еміґранти не мали суми грошей, яка необхідна була для в'їзду до Канади. Тому Іван Паніщак позичив гроші своєму шваґрові Івану Пилипову, а сам повернувся додому. Пилипів і Єлиняк, приїхавши до Канади, ознайомилися з умовами життя, і через певний час повернулися в Галичину, щоб забрати свої родини. За аґітацію їхати до Канади вони були заарештовані і посаджені до в'язниці. Однак це не зупинило еміґраційної „гарячки", яка розпочалася поміж селянами. Після виходу із в'язниці наступного 1891 року виїхала із Небилова до Канади перша група людей, яка нараховувала 10 родин.

На кораблі „Ореґон" вони прибули до Канади і поклали початок масової еміґрації галичан, буковинців, закарпатців у країну Кленового Листка. Деякі з них зупинилися у Вінніпеґу, а інші виїхали до Альберти, де і осіли. У місцевості Стар біля містечка Лямонту заснували вони у 1893 році першу українську колонію. Наплив українських еміґрантів зростав з кожним роком. Осідали вони в Альберті в околицях Стар, Пено, Скаро, Веґревил, від Саскачевану аж до Едмонтону.

У Манітобі оселялися українські еміґранти в околицях Стюартбурну, в південно-східній частині тої ж провінції. Великі українські поселення знаходилися у містах Вінніпеґу, Торонто, Монтреалі, Едмонтоні, Форт Вільямі, Саскатуні та в прикордонних містах над Ніаґарою в Онтаріо.

Населення Канади зростало дуже швидко за рахунок еміґрантів і збільшилось з 4324810 в 1881 році до 6440000 в 1905 році. Особливо збільшилася кількість населення у західних провінціях: у Манітобі, Саскачевані і Альберті.

Головною причиною цього була зацікавленість і допомога уряду Канади та родюча земля.

Для полегшення еміґрації наших земляків-українців у липні 1896 року в США був створений український „Комітет допомоги еміґрантам з Галичини". Він звернувся до уряду Канади з проханням проінформувати, які умови еміґрації, та надати пільги тим, хто бажає переселитися. Канадський уряд погодився і уклав з Комітетом договір.

Умови його були такі:

1. Лише членам „Союзу" уряд буде надавати пільги.

2. У місцях, де будуть поселятися українські еміґранти, не має ніхто права поселитися без угоди „Союзу".

3. Кожний рекомендований „Союзом" еміґрант одержить знижку залізничних витрат.

4. Речі до 200 фунтів ваги можна перевозити безкоштовно, а за інші речі понад норму треба оплатити половину ціни. Всі речі без винятку звільнялися на кордоні від мита.

5. Кожний український еміґрант одержував від уряду Канади безкоштовно 160 акрів землі, яку він сам собі вибере (акр дорівнює 4047 м² — ред.)

6. Після трьох років перебування і обробітку даної землі вона переходила у його приватну власність.

7. На побудову житла кожний український еміґрант одержував від уряду Канади безкоштовно будівельний матеріял (ліс).

8. Якщо зберуться в певній місцевості до 30 родин українських еміґрантів, уряд Канади додатково безкоштовно давав 160 акрів землі на побудову церкви і для священика.

9. Якщо у поселенні набереться хоч 10 дітей, які будуть здібні до науки, уряд Канади побудує школу та буде оплачувати 2/3 частини на її утримання.

10. Два делеґати від колонії українських еміґрантів одержать безкоштовні проїзні квитки для поїздок по Канаді і вирішення необхідних питань української колонії.

Хто бажав з наших земляків-українців скористатися цими пільгами, мусів записатися в товариство опіки „Союз" і заплатити 50 центів вступних і 50 центів щомісячних внесків.

Люди, які бажали виїхати на працю до Канади, мусіли бути здоровими і пройти медичну

комісію. Еміґранти, яким давався дозвіл на виїзд до Канади, повинні були уміти читати на одній мові, хоча б рідній. Закон Канади, щоправда, дозволяв приїзд еміґрантів, які і не вміли читати, зокрема, дітей віком до 15 років, або сліпих й глухих, рідних того еміґранта, якому давався дозвіл. Про це писала газета „Селянський прапор" за 1927 рік (No. 7).

Міністерство Канади в справах еміґрації прийняло постанову „Про умови праці і осідання еміґрантів на землях Канади", в якій відзначалося, що сюди можуть їхати люди здорові тілом та душею, які бажають працювати на землі або допомагати в домашній праці фармерам. І ще однією умовою для наших українських переселенців до Канади було отримання паспорта та придбання білета на корабель, так званої корабельної карти. Карти для переселенців-еміґрантів були дешевшими, ніж для подорожуючих.

Пізніше, в 1926 році, був встановлений такий порядок виїзду: 1) Переселенець у Канаді міг викликати свого батька, свою матір, свого нежонатого сина або доньку у віці менше 18 років, свого нежонатого брата або сестру, які не потребують їхати на працю по фармах, коли той переселенець законно приїхав до Канади та працював на фармі не менше одного року. 2) Коли родина мала 500 долярів, щоб закупити фарму і не потребувала ніяких пільг з боку уряду.

Бажаючі еміґранти змушені були звертатися до якоїсь корабельної лінії і просити, щоб їх вписали на „залізничний дозвіл" до Канади. Але була така умова: вік — 18-50 років. І ще всі повинні їхати працювати хліборобами.

Коли наші поселенці приїжджали до Канади, то заклади залізниць розміщували їх при допомозі своїх урядників на роботу у канадських фармерів, де вони мусіли відпрацювати не менше одного року.

Сприяння еміґрації з боку уряду сприяло швидкому припливу еміґрантів з різних країн. Що стосується Східної Галичини, то в 1926 р. еміґрувало із Тернопільського воєводства — 4881 осіб, Львівського — 3218, Станіславського — 1540, у 1928 р. еміґрувало 16039 українців, 1929 р. — 10513, 1930 році — 8035. Зокрема, із Станіславського воєводства протягом 1927-1938 років виїхало 27600 чоловік, з них у Канаду 7600.

На перших порах українські переселенці жили в землянках, рубали, корчували, випалювали вогнем ліс й засівали землю зерном, яке завезли з рідного краю. Часто град і морози нищили збіжжя. Пшениці на насіння було мало, та й не пристосована вона була до суворих кліматичних умов.

У землеробстві українці застосовували плуг, борону, дисковий культиватор, серп і заступ. Для ведення господарства потрібні були гроші, тому чоловіки залишали свої сім'ї в хатах на господарці, а самі наймалися на працю до місцевих фармерів.

Найкращими хліборобами в Канаді вважалися галичани. Найбільшими похвалами обсипав наших українців-еміґрантів професор Філіппович у своїй статті „Західна Канада". Він подорожував по Америці, був деякий час в Канаді, де і зустрічався з нашими українськими фармерами. У статті Філіппович наводить слова еміґраційних установ і аґентів, які хвалили українців з Галичини за їх працьовитість, витривалість, моральність та добру поведінку. Вони — не беруться до легкої роботи, не противляться і не шкодять нікому, а проявляють велику пильність і культурні потреби. „Зарібки обертаються в них на користь краю так, що довкола їх осель процвитає торговля, а купці визказуються з великою пошаною про їх чесність у веденню інтересів. Учаться також пильно по-англійськи і піддаються радо місцевим законам і приписам.

Українські кольоністи дістали дикий і запущений край, а зробили з нього живну землю своєю працею, невибагливістю і старанністю. Вони теж звісні з управи городини і мають найкращі культури. І соціяльно розвиваються українці живо, приймаючи від сусідів звичаї і ідеї, та закладаючи усюди школи, де їх діти бистро і проворно учаться.

Важливий вплив на розвиток духовної культури українських еміґрантів у Канаді мало створення в 1904 році у Вінніпеґу товариства ім. Т. Г. Шевченка. При товаристві працювала бібліотека, організовувалися збори, лекції, виступи колективів художньої самодіяльності.

Еміґранти-українці в Канаді не забували і про рідний край. Чимало долярів висилали вони своїм землякам на життя, господарство, на розвиток культурно-освітніх і добродійних установ, таких як „Рідна Школа", „Просвіта", „Українські інваліди", „Українські сироти і вдови" та ряд інших. Не припиняється цей економічний та культурний зв'язок і в наш час.

Член Асоціяції молодих істориків
— Роман Шацький.
За спецвипуском
„Галицька Старовина" No. 3, 90
м. Івано-Франківськ

(скорочено, О. Г.)

О. Ярослав Пук

100-ЛІТТЯ ПОСЕЛЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПІОНЕРІВ У КАНАДІ ВЕҐРИВІЛ, АЛЬБЕРТА.

ШАНОВНА СВЯТОЧНА ГРОМАДО, ДОРОГІ ПІОНЕРИ! Сьогодні ми зібралися тут, щоб спільно відзначити наших батьків — піонерів. Найголовніше для нас — зберегти своє українське „Я", що передали нам піонери, нащадки великого й славного українського народу, обдарованого великими духовними скарбами. Наші піонери, яких Господь Бог зберігає зараз ще при житті й ті, що Господь покликав від тяжкої піонерської праці на заслужений відпочинок і тіла їх лежать в канадійській землі, лишили нам свій заповіт: „ПРОДОВЖУЙТЕ І РОЗВИВАЙТЕ НАШУ ПРАЦЮ, БОГ ВАМ ДОПОМОЖЕ!".

Отже, продовжувати і розвивати культурні цінності — це вияв любови до праці наших ПІОНЕРІВ, дає нам почуття національної гідности, повноцінности і забезпечує збережвння наших поколінь. Говорить українська мудрість: ЗНАТИМЕШ МИНУЛЕ — ЗРОЗУМІЄШ СУЧАСНЕ, СУЧАСНЕ — ЦЕ Є ШЛЯХ У МАЙБУТНЕ". Щоб говорити про українських поселенців у Канаді, треба заглянути в минуле, в історію поселенців. Першими, котрі ступили на канадійську землю з українського роду були ІВАН ПИЛИПІВ і ВАСИЛЬ ЄЛИНЯК. Від них починається історія життя українських поселенців у Канаді. І. Пилипів та В. Єлиняк першими відкрили для українців „двері" до Канади. Олеськів з Галичини скерував українську масову еміґрацію в ті „двері" з Галичини і Буковини. У 1891 році вони поселилися в околиці ЕДНА-СТАР на схід від Едмонтону, в теперішній провінції Альберта.

Українські колонії також розвивались у Саскачевані і Манітобі. Тяжко описати всі труднощі, з якими наші предки зустрічалися на своєму життєвому шляху, на новій землі в Канаді, шукаючи „землі, лісу, води і волі". Зустрілись вони з іншою мовою і культурою, іншими звичаями, іншою церквою. Не бракувало різних місіонерів серед наших людей. Але їхня віра, їхня національна свідомість, їхня любов до землі, їхня працьовитість і чесність перемогла все і вони поставили міцні фундаменти під наше сьогоднішнє життя. Тяжко описати, як наші перші ПІОНЕРИ корчували ліси і обертали їх в лани золотої пшениці, як вони прокладали залізницю зі Сходу на Захід, якою тепер користається вся Канада. Сьогодні ми повинні завдячувати їм за цей добробут, а в той час вони заробляли лише по 10-15, а найбільше по 20 дол. на місяць.

Коли наші предки приїхали з рідного краю, вони почали організовувати школи, церкви, народні доми, почти і т. д. Вони привезли навіть назви для своїх колоній у Канаду: БОЯН, БРОДИ, БУЧАЧ, БУКОВИНА, ГАЛИЧ, ЗАВАЛЄ, ЗАПОРІЖЖЯ, ІСПАС, КОБЗАР, МАЗЕПА, ЗГОДА, КИЇВ, КИСИЛІВ, ЛЬВІВ, КІЦМАНЬ, КОЛОМИЯ, НОВА БУКОВИНА, ОЛЕСЬКІВ, ПРУТ, СУЧАВА, ЛУЖАНИ, СІЧ і багато інших.

Церква для наших ПІОНЕРІВ є ФОРТЕЦЯ, що зберігає віру і прищеплює любов між вірними, вона є школа і мати-виховниця. Народній дім був національною кузнею, там кувалась національно-духова доля народу (відбувались представлення, доповіді на різні теми, шевченківські концерти, що прищеплювало національну культуру і тим зберігало національну духовість українського народу).

Наші ПІОНЕРИ своїх дітей посилали до шкіл, інститутів та університетів, ніколи не забували Шевченкового наказу: „Учітеся брати мої, думайте, читайте, і чужого научайтесь, свого не цурайтесь". І тому сьогодні ми є скрізь: — сенаторами при уряді, послами в провінційних і домініяльному уряді, докторами, професорами університетів, учителями по школах, суддями і адвокатами. Українці є серед політиків Канади: Лоренс Декур — голова політичної ліберальної партії в Альберті, Рой Романів — голова демократичної партії і теперішній прем'єр Саскачевану, Іван Сопінка — суддя при канадійському уряді, Дон Мазанковський (польсько-українського роду) — заступник прем'єра Канади, їх Екселенція Рой ГНАТИШИН — представник КОРОЛЕВИ В КАНАДІ.

Українці в Канаді мають свої інститути, в котрих виховується молодь. Маємо наукові, політичні, студентські допомогові організації, а всіх нараховується 29-ть і вони створюють Конґрес Українців Канади (КУК), котрий репрезентує всіх українців перед канадійським урядом і проводить національно-політичну працю. Також є видавничі спільки, котрі видають часописи, журнали, книжки. Наші ПІОНЕРИ дбали про свою пресу, бо вони добре знали, що в політичному, економічному, культурному та релігійному

житті преса відограє дуже важливу ролю. Вона формує світогляд читачів, поглиблює національну свідомість народу. Вони добре знали, що коли український народ буде мати свою добру пресу, це буде „віконечко" у вільний світ. Бо через свою власну пресу можемо знайомити інші народи з українською історією, релігією і культурою українського народу.

У 100-ліття поселення наших українських ПІОНЕРІВ ми вшановуємо їх словами: „ЧЕСТЬ ВАМ І СЛАВА, ПІОНЕРИ, за те, що ви не зрелися своїх батьківських традицій, що ніколи не забували своєї далекої УКРАЇНИ і її народу і, чиїх батьків Ви діти". Як дерево без коріння всихає і гине, так і народ, який загубив свою спадщину, свою мову і культуру стає безбатьченком, скоріше чи пізніше згубиться в чужому морі і загине. Богу дякувати наші ПІОНЕРИ лишили по собі гарну історичну спадщину для своїх внуків і правнуків, побудували гарні пам'ятники Тарасові Шевченку, Лесі Українці, з нагоди 1000-ліття прийняття християнства на Україні, Св. князеві ВОЛОДИМИРОВІ, жертвам голодомору в Україні в 1932-33 роках і багато інших.

Українці виявили свою вірність і багато з них віддали своє життя за свою прибрану батьківщину — Канаду. Під час Другої Світової війни 40.000 служили в військових з'єднаннях Канади. Серед них було багато старшин і підстаршин, котрі були відзначені ОРДЕНАМИ героїзму.

Але, українці пережили і чорні сторінки своєї історії у Канаді. В час Першої і Другої світової війни українці з Австро-Угорської держави пережили дискримінацію, бо було інтерновано їх до концентраційних таборів в місто Бенф, яке і побудувалось українськими руками. Українці перед урядом Канади домагалися за це відшкодування. На жаль, уряд ще й досі офіційно не вибачився перед українцями за нанесені їм кривди.

Далека Україна, батьківщина наших ПІОНЕРІВ ВОСКРЕСЛА і 24 серпня ц. р. святкувала 1-шу річницю свого відродження. Допомагаймо ж їй, бо вона перетерпіла знущання, голод і пережила ЧОРНОБИЛЬ.

Наша прибрана батьківщина КАНАДА цього року святкує 125-ліття свого народження, в честь її відбуваються святочні імпрези по цілій Канаді.

Всі ці імпрези відзначаймо святочно і гідно.

СВЯТОЧНІ ПОДАРУНКИ

Майже щотижня чи щомісяця відзначаємо різноманітні свята, ювілеї, уродини, під час яких даруємо подарки родині чи приятелям. Найбільша проблема виринає в цей час, що купити та чим обдарити? Хотілося б дати щось корисного і пам'ятного — але що? Різних подарків є тепер багато на ринку. На нашу думку, найкращий подарок — це добра книжка. Вона остається милою згадкою і подарком на довгі літа. Чомусь велике число суспільства про книжку забуває. Чи ж може бути кращий і корисніший подарок від книжки? В книжці знаходимо науку, поради і розваги.

Кожна людина від найменшого до найстаршого віку повинна гордитися своїм особистим складом книжок. Маленькі діточки повинні мати на своїх поличках баєчки, оповідання, поезії, книжечки з цікавими образочками з українського життя. Дорослі діти повинні доповнювати свою бібліотеку новими книжками поучаючого змісту. У кожній бібліотеці повинні бути твори нашого ґенія Тараса Шевченка, твори Лесі Українки, твори наших найновіших поетів та письменників, видання про історію України, і багато, багато інших книжок до вибору є для всіх. Чи може бути щось ціннішого понад книжку? Не даром казав Іван Франко: „Книга, це морська глибина, хто в ню пірне аж до дна, той, хоч труду мав досить, дивні перли виносить". Тільки книжка є тим живчиком, який показує що народ живе і змагається до кращої долі, бо в книжці „мертві живуть, а німі говорять".

З першого погляду можна розпізнати на якій височині стоїть родинна інтелектуальність, характер, шляхетність, коли поглянемо на якість і кількість їхньої бібліотеки. Книжка, це справжній показчик національної свідомости і культури родини. Поширюймо між знайомими і чужинцями наші гарно ілюстровані книжки про Україну й наш народ. Це є мала інвестиція, а великі дивіденди.

Галина Мельник-Марко

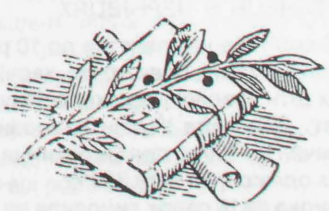

XVII КОНҐРЕС УКРАЇНЦІВ КАНАДИ

17-ий Конґрес Українців Канади проходитиме 8, 9, 10, 11 жовтня 1992 р. під гаслом „Нова дійсність. Нове майбутнє". Конґрес відзначатиме три важливі моменти для українців-канадців: 100-ліття поселення українців в Канаді, 125-ти ліття Канадської Конфедерації і перший рік Незалежної України.

Програму дивіться в „Українському голосі".

ДОПОМОГА УКРАЇНІ

Комітет „Допомога Україні" при „Українському Голосі" допомагає сиротам, бідним дітям, хворим, бідним родинам та старшим людям.

СИРОТИНЕЦЬ В ЖИТОМИРІ

Понад 200 сиріт віком 3-ох до 15-ти живуть і навчаються в інтернаті-школі біля Житомира. Чудові краєвиди тієї місцевости затруєні в наслідок чорнобильського вибуху в 1986 році. Тому діти не можуть насолоджуватись довколишньою красою. Більшість нещасних сиріт, фактично сім із кожних десяти, хронічно хворі.

Високі ціни погіршили життя дітей інтернату.

Комітет „Допомога Україні" — вже замовив дві харчові пачки по 120 кг для Сиротинця та вислав 27 пачок з одежою, зошитами та ін. на вагу 635 кг. Пересилка за 27 пачок виносила $2,651.25.

СИРОТИНЕЦЬ В СЕЛІ ШЕВЧЕНКОВЕ НА ЧЕРКАЩИНІ

Понад 200 сиріт віком від 5 до 15-ти. Ситуація дуже подібна до Сиротинця в Житомирі.

Комітет „Допомога Україні" замовив вже дві харчові пачки по 120 кг для Сиротинця та вислав 26 пачок з одежою, зошитами, тощо на вагу 586 кг. Пересилка за 26 пачок виносила на $2,457.50.

СИРОТИНЕЦЬ В ЧЕРНІВЦЯХ

До 200 сиріт від немовлятка до 10 років. Діти дуже в бідному стані, брак одежі, харчів, тощо. В Чернівцях діти хворіють на екологічну хворобу.

Комітет „Допомога Україні" замовив вже дві харчові пачки по 120 кг для Сиротинця та вислав 16 пачок з одежою на вагу 369 кг.

Пересилка за 16 пачок виносила на $1,513.65.

УРИВКИ З ЛИСТІВ З УКРАЇНИ

ч. 62 — Полтава — від старенької жінки... „12-го травня двох молодих мужчин привезли мені гуманітарну пачку на 50 кг — та сказали, що це подарунок від комітету „Допомога Україні" з Вінніпеґу, Канади. Це глибоко мене зворушило — з радости я плакала та молилася цілу ніч, що тільки сам Господь Бог післав мені цю ласку..."

ч. 122 — Тернопіль — від самітньої пенсіонерки. „Велике Вам спасибі за святочний подарунок — посилку, яку мені привезли 23-го квітня. Невимовно радісно стає на душі, що далеко від України в Канаді живуть такі хороші, чуйні люди, які завжди готові з співчуттям допомогти землякам..."

ч. 141 — Чернівці — пише старша жінка, яка три місяці лежала, бо зломала ліву руку.

„Від всієї щирої душі сердечно дякуємо Вам за пам'ять про нас, за таку прекрасну гуманітарну допомогу, та ще й саме перед Великоднем — в такий скрутний час у нас в Україні.

Закликаємо всіх людей доброї волі: жертвуйте на цю святу ціль щедро й сердечно! Робімо це всі разом! Молімо Господа, щоб Він стояв біля наших братів і сестер в Україні і допомагав їм у їхньому щоденному житті.

Закликаємо слати пожертви на адресу:
Ukrainian Voice Aid to Ukraine
842 Main St., Winnipeg, MB. R2W 3N8

За Комітет „Допомога Україні"
при „Українському Голосі"
Анна Фіґус-Ралько, голова
Д-р Ігор Майба, секр. кас.

ОКРУЖНИЙ З'ЇЗД СУС СХІДНЬОЇ КАНАДИ
ОШАВА, ОНТ.

Окружний з'їзд складових організацхій СУС Східньої Канади відбудеться 23-25 жовтня в Ошаві при церкві св. Івана.

Всіх запрошуємо до участи.

Наталя Давдз, референтка „Променя"

СВЯТО ПІОНЕРІВ В ЧИЛИВЕК, Б.К.

Українська Православна громада при парафії св. Димитрія в Чиливек Б.К. в неділю 28-го червня 1992 року урочисто відзначила 100 років поселення українців на вільній канадській землі.

О 10-тій годині рано розпочалася служба Божа, яку очолив настоятель отець протопресвітер Петро Сацевич. Сослужив з ним отець прот. Михайло Сокирка, який виголосив проповідь. На Богослуження з'їхалося поважне число гостей і місцевих вірних, і всі вони помагали в загальнім співі місцевим жінкам і чоловікам, — співали всі присутні на Богослуженні. Після св. Літургії отець Перто Сацевич виголосив коротке слово про наших заслужених піонерів. Після цього слова була відправлена Панахида по всіх тих, які відійшли у вічність.

Потім всі присутні засіли за святочно прикрашені столи в залі під церквою до спільної трапези. Посередені головного стола пишався великий вінок зі сотки живих квіток а з обох сторін горіли синьо-жовті свічки. За цим столом засіли наші члени-піонери та священики з добродійками.

Голова громади св. Димитрія. пан Петро Ґелета проводив програмою свята. Отець Петро Сацевич попросив отця прот. Михайла Сокирку прочитати молитву, після чого пан Д. Рибак, заступник голови громади, підніс тост за королеву і піонерів. По обіді відбулася святочна коротенька програма. Пан П. Ґелета виголосив доповідь про піонерів (переважно про місцевих) в англійській мові. Згодом настоятель отець протопресвітер Петро Сацевич був покликаний до реферату. Він говорив про самих перших поселенців-піонерів в Канаді, які прибули сюди з Галичини і Буковини та з інших частин України шукати кращої долі.

В дальшій програмі добродійка Ольга Сацевич прочитала поему, присвячену першому піонерові в Канаді, який приїхав з Буковини — Софроній Мандрик зі села Шепинці, повіт Кіцмань. Пані Н. Марчук прочитала деклямацію також про тих перших українських чоловіків і жінок, котрі як ті квіточки заселили землі вільної Канади.

На закінчення проспівана була молитва „Достойно є". Потім пан Д. Рибак висвітлив надзвичайно цікавий фільм про Україну. Почули всі промову і Присягу достойного Президента Л. Кравчука. Зі сльозами в очах слухали всі чудовий спів українського хору в Києві.

На закінчення проспівали гимн „О Канада" і „Ще не вмерла Україна". З теплим, зворушливим почуттям всі роз'їхались.

Присутня Д. О. С.

ЗОЛОТИЙ ЮВІЛЕЙ ОЛЕКСАНДРА І МАРІЇ МЕХ
ОТТАВА, ОНТ.

Золотий ювілей в подружнім житті — це велике щастя і радість для ювілятів, їх родин і численних приятелів. Марія і Олександер Мех цей щасливий день святкували 25-го червня цього року в Оттаві.

Ювілята родилися в українській Манітобі: Олександер в Гейзелридж, Марія в Селкирк. В околиці, де родився Олександер, була організована перша Українська Православна парафія (Септон) в 1920 р. Це був час, коли український національний рух, немов степовий вогонь, котився цілиною степів.

Олександер студіював в університеті, а після закінчення учителював в Іст Селкірк, в Манітобі. В часі війни опинився Олександер на державній службі в Оттаві. Одружився в 1942 році з панною Марією Мец. Скоро по одруженні добровільно зголосився до військової служби і виїзджає до Нью Брансвік в офіцерську школу.

По війні подружжя мешкають стало в Оттаві, де обоє працюють на державній службі. В родині є дві дочки: Ліен Дваєр (д-р біології) і Надія Дзісяк.

Родина Мех належить до православної церкви, Олександер є членом СУС, був головою східньої Екзекутиви ТУС і головою відділу ордену св. Андрея в Оттаві, жертводавець СУС, дав княжий дар на фонд св. Володимира Української Православної Церкви в Канаді.

Пані Марія Мех співає в церковному хорі, була головою відділу СУК ім. Лесі Українки в Оттаві, членка фундації СУС.

Це величне свято (Золотий ювілей) влаштували діти для своїх батьків.

Тому, що гостей було багато, а погода сприятлива, гостина відбувалася надворі.

Прибули гості до ювілят з Едмонтону, Давфину, Вінніпеґу, Вашінґтону (США), Ст. Катеринс, Онт., Монтреалю, а найбільше таки з міста Оттави.

Дім подружжя Мех був відкритий для всіх наших національних провідників (о. С. В. Савчука, судді Івана Соломона, Петра Лазаровича, Юліяна Лазаровича і інших). Їх дім був завжди відкритий для „народовців", котрі сіяли плодюче зерно української національної свідомости. Це був час, коли відродилася Українська Православна церква, народоправна, національна.

Родина Мех справді прожила золотий етап життя. Це була родина, яка приймала участь в будові цього життя, щедро дарувала на всі національні потреби.

Треба згадати, що Україна вдячна таким людям за їх щедру працю в розбудові української культури в Канаді. Не один раз на святі лунало „На многії літа" ювілята!

Павло Р. Яворський

МАРІЯ ГРИГОР — 90
ЕДМОНТОН, АЛЬБЕРТА.

„90 років не є старість, якщо ви є українець"

Під таким гаслом святкувала свій день народження пані Марія Григор.

Святкування відбувалося в залі „Плезент в'ю" з участю 75 осіб найближчої родини з Торонта, Манітоби, Саскачевану, Альберти та Британської Колюмбії.

Марія Григор вирішила дарунків не приймати, але як хтось з доброї волі захоче дати дар на дітей Чорнобиля, то це буде найкраща пам'ятка для неї.

Прийняття розпочалося молитвою, яку провів зять Олекса Лисак, а син Тарас Григор підніс тост за здоров'я мами. Господинею свята була дочка Анна Звоздецька.

Анна Звоздецька звернула увагу присутніх на те, що це святкування припадає на 100-ліття поселення українців в Канаді та що мама, бабця і прабабця належить якраз до тих піонерів, що починали розвивати українське життя в Канаді, про що вона часто згадує і розповідає своїм дітям.

Ще день перед святкуванням Марія Григор отримала поздоровлення (по телефону) з України, з села Горошова, від родини Григорів (від Гриця і Оленки та їх сина Івася і невістки Тамари і сина Тараса). Цю родину Марія і Іван Григор прийняли за рідних дітей. Тож радість Марії Григор була велика.

Марія Григор народилася 7-го липня 1902 р. в Україні, в селі Грошівці (Буковина) в родині Івана і Домки Мельничуків. Вся родина Мельничуків (дідо Стефан, бабця Марія, тато і мама, вуйки і тітки) виїхали разом до Канади. Марії в цей час було тільки 8 місяців.

На кораблі мали пригоди, люди стратили свої скрині, але до Галіфаксу всі прибули щасливо. З Галіфаксу потягом до Йорктон в Саскачевані, а потім кіньми до околиці Шіго.

Тут Мельничуки поселилися (взяли гомстеди). В Україні дідо і тато були кушнірами, а також були здібні до всякої роботи. Вони зробили верстати, на яких бабця Марія сама ткала і вчила ткатцтва своїх доньок. Тож родина давала собі раду.

В 9 років Марія пішла до школи, але скоро мусила лишити, бо тяжко було добиратись до школи лісами в погану погоду, до того ж і мама Марії померла, то ж їй випало доглядати двох менших сестричок і братика.

Тато сам вчив дітей читати і писати, а в неділю читав дітям біблію. Пізніше тато одружився вдруге, а Марія пішла на роботу.

Піонерське життя було тяжке. Літом тато ходив на роботу в Манітобу (Брендон), а жінки садили городи і доглядали їх. Збирали городину, гриби і все це сушили на зиму. Стріляли качки і кури, зимою зайців — і так жили.

В 1912 р. Марія одружилася з Іваном Григором. Прожила з ним 67 років (Іван упокоївся 21 грудня 1987-го року).

В родині було восьмеро дітей — чотири дівчини і чотири хлопці.

Коли син Василь і дочка Василина давали дарунок мамі, то їх слова були: „Дорога мамо, не маємо слів, щоб висказати вдячність за все те, що ти дала своїм дітям. Ти возила нас до Рідної школи, посилала до інституту Петра Могили і в колеґію св. Андрея. Ти тяжко працювала: садила великі городи, прала руками білизну, а разом з тим в нашій хаті лунав спів і звучала українська мова. Ти живеш в наших серцях, які ти наповнила любов'ю та наукою щоденного життя".

Після такого слова проспівали мамі „Многая літа".

Від внуків вітала бабцю Діяна Ґрох, дякувала за науку пекти калачі, писати писанки та співати пісні.

Сімнадцять правнуків стали в один ряд з квітами в руках і співали пісні, а маленька Аріяна Звоздецька продеклямувала „Українка я маленька" (цей вірш бабця всіх дітей вчила). Андрія Цьона заграла дві пісні на скрипці. Після цього правнуки піднесли прабабці квіти та засвітили 90 свічок на торті. Під спів „Многая літа" привітали бабцю і погасили свічки.

Після цього читали привіти: від Митрополита Василія (читала Анна Звоздецька), від Союзу Українок Канади (читала провінційна голова СУС Саскачевану Марія Цьона). Інші привіти читали дочки — Павліна Лисак та Василина Ґуцулан, а це були: від губернатора Романа Гнатишина, міністра Браєна Малруні, від провінційного міністра Ґеті.

Дарія Черевик (з Б.К.) розповіла про життя родини Григорів в Саскачевані, з якими в дружбі жила її родина Ципівників.

Річард Гарійчук (зять Тараса Григора) показав прозірки з України. Всі побачили Україну, її чудові краєвиди. Потім Річард грав на гітарі і разом з Михасем Цьоною проспівали „Мамо, не пускають колючі дроти".

Після цього грала оркестра (цимбали, скрипка, гармонія і гітара) під керівництвом внука Євгена Звоздецького, а всі внуки і правнуки танцювали. Вечір закінчено співом „Де згода в сімействі".

На другий день продовжувалось святкування в домі „Дніпро", де Марія Григор проживає.

Протоієрей О. Фляк відслужив молебень, вручив Марії Григор Митрополичу Грамоту від Митрополита Василія та привітав Марію Григор, поздоровив з тим, що вона зуміла виховати своїх дітей на добрих канадійських горожан, як рівно ж і на добрих українців.

Від дому „Дніпро" вітав голова пан Петрів, який розповів про дружбу з покійним мужем Марії Іваном Григором.

Давній приятель Музика привітав від себе і дружини Катерини, яка по хворобі не змогла прибути.

Голова жіночого товариства при домі „Дніпро" пані Гарасимів привітала пані Марію, подякувала за її активність в домі „Дніпро" (вона співає в хорі і належить до клюбу старших). Від клюбу привітав пані Марію пан І. Крептул.

Невістка Маруся Григор прочитала привіт від громади св. Богородиці в Нипавин, Саск.

Пані Мирослава Фербей привітала пані Марію від СУК при катедрі св. Івана в Едмонтоні. Відділ СУК при катедрі св. Івана відзначив пані Марію піонерською грамотою в рік 100-літнього ювілею поселення українців в Канаді. Пані М. Фербей нагадала присутнім, що перші організаційні збори відділу СУК ім. Олени Пчілки відбулися в 1936 році в Ейлшем Кадет в домі пані Марії Григор, як і перше Богослуження. З того і започаткувалося церковне життя в тій околиці. Пані Марія була головою, секретаркою і касіркою в товаристві СУК, старшою сестрицею при церкві в Ейшем Кадет, а пізніше при церкві св. Богородиці в Нипавин.

За працю в Союзі Українок була відзначена грамотою: 50-ліття праці в Союзі Українок Канади.

Сини і дочки пані Марії гостили присутніх вином, чаєм і тортом. Торт, на якому було поставлено 90 свічок, приготовила дочка Павліна.

Пані Марія щиро дякувала о. Флякові за теплі слова і молебень, всім за привіти і подарунки.

Господар Тарас подякував всім за присутність. Проспівали „Многая літа".

Після смачної перекуски і торта ще довго всі веселилися і переспівали багато пісень, які так любить пані Марія.

З нагоди свого 90-ліття пані Григор жертвує $100.00 на „Промінь", який вона читає з першого числа, а також $500.00 на українську амбасаду в Оттаві.

На дітей Чорнобиля зібрали $725.00 ($100.00 — Микола Музика; по $50.00 — Олекса і Павліна Лисак, панна Л. Федущак; по $40.00 — Іван Москвин, Анна Григор; по $30.00 — Леонард Гудима, Тарас Григор; по $25.00 — Марія Цьона, д-р Павло і Наталка Кіт, Василь Чорней, Сенді Гудима, Докія Черевик, Володимир і Гафія Гудима, Марія Кривуляк-Звоздецька, Митро Ілюк, Анна Звоздецька; по $20.00 — Михайло і Надя Жмурко, Василь і Докія Воронюк, Петро і Марія Григор, Катерина Максей, Анна Вовк; по $10.00 — Анна Ципівник, Василь і Катерина Григор, Павліна Бір, Митро Гуцул, Ольга М. Мельничук; по $5.00 — Олена Задерей, Роксана Звоздецька).

Анна Звоздецька

ENGLISH SECTION

HONOURING OUR PIONEERING MEMBERS

The following is a continuation of our Ukrainian Centennial series of profiles on our U.W.A.C. pioneering members, submitted by our Canora Branch.

ANNA HANEWICH

Anna Hanewich was born on January 1st, 1910, to Panko and Polly (Rewakowski) Smytulo, who had emigrated to Canada in 1906 from the village of Swedoba, district Chorthebski in Ternopil, Ukraine and settled north-east of Canora, Saskatchewan.

Anna attended the Verdent Valley school, Phenox, and Mohyla School. The family attended Swedoba Church in the Mohyla district.

On October 29, 1929, she married Metro Hanewich (1905-1987) — son of John and Sanchera (Shelenko) Hanewich, who had emigrated to Canada in 1903 from village Verbiwtsi and settled in the Mohyla district north-east of Canora. Anna and Metro raised one son Harold and a daughter Sonia.

Anna became a member of the U.W.A.C. of Canora in 1973 and has been active in their activities throughout the years. She was on the social committee and always came out to make the "paskas" for Easter bake sales and "kalachi" for Xmas bake sales. Since 1936 she was a member at St. Michael's Church at Svydova district, north-east of Canora, where she served in the sisterhood and in various positions to raise funds for the needs of their Church and hall. She is also a member of the Canora Hospital Auxiliary.

Her greatest pride besides raising her children was being a member of the Horticultural Society for 35 years where she received prizes for farm yard beautification. Three times she won first prize for the three prairie provinces, and in the town of Canora she won first prize six times for her yard. With her neighbour's and Anna's floral display in their yards they were tied for first prize in the three prairie provinces. She still keeps some floral displays in her yard depending on her ability and her health.

Well done Anna. God be with you. Enjoy your travels to your children and families.

ANNA HANEWICH

MARY TOMCHYSHYN

Mary Tomchyshyn was born in 1908 in Buchanan, Saskatchewan. She is the daughter of Dmetro (1883-1971) and Agafia Witzko (1885-1973) Gulutzan.

Her mother Agafia was the daughter of Waseley and Katrina Gorenko Witzko who emigrated to Canada on May 21, 1899 from Mamornitz, Chernivtsi on ship called Phoenica from Hamburg, Germany, to Halifax and by train to Yorkton, Saskatchewan, and settled near Buchanan.

Continued on page 16

Honouring our Pioneers
continued from page 15

MARY TOMCHYSHYN

Her father Dmetro Gulutzan (1883-1971) was born in Mamornitz, Bukovina and married Agafia Witzko in 1904 at St. Mary's Orthodox Church, south-west of Canora.

The pioneers had to try their best to raise their children and send them to school. Mary attended Mamornitz school near Buchanan, and the family attended Mamornitz Church.

On October 31, 1929 Mary married Bill Tomchyshyn, son of Frank and Kalena (Rollack) Tomchyshyn, and they farmed by Buchanan. She devoted her life to looking after her husband Bill who suffered from Parkinson disease.

Mary Tomchyshyn was a member of the Women's Group with St. Vladimir and Olha Church at Tiaziv, west of Buchanan, and assisted in the activities there. She joined the Canora U.W.A.C. Branch in 1973 served as a member of the Social Committee and continues to assist in the activities of the organization.

FROM OUR BRANCHES

A WALK THROUGH UKRAINIAN CULTURE

The Kelowna Branch of the Ukrainian Women's Association of Canada held a commemorative "Walk Through Ukrainian Culture" on June 6th of this year. The purpose was two-fold: to honour the memory of the first Ukrainian settlers to Canada and to raise funds to purchase medical supplies for the children of Ukraine. The program attempted to show every facet of our rich cultural heritage in song, dance, history and handiwork. Even a small "yarmarok" served those people who wished to purchase special items.

The parish hall was decorated with greenery as "zelenee sviata" were around the corner. The boughs over the windows were held back with embroidered Ukrainian "rooshnyky" as was the greenery over entrances and exits. Flowers everywhere turned the hall into a spring bower.

The event was well-advertised and resulted in a full house for which we were grateful. The convenor of the entire effort was Marusia Husch who headed a committee comprised of Mary Harasym, Elsie Lukenchuk, Ann Trafananko, Rose Oleskiw. Carole Romanyk assisted with the hall decorations and handicraft displays.

The program was chaired by our president, Janet Swenarchuk, who opened the evening with "O, Ukraino", followed by a moment's silence in memory of our ancestors and the victims of the Chernobyl catastrophy. After an expression of welcome she called upon Dr. Nadia Popil to give a short history of Ukraine in Ukrainian. Owing to the ethnic mix of people in attendance the program was presented bilingually.

Continued on page 17

A fashion show of costumes worn in various districts of Ukraine followed. Music was provided by Victor Ukrainetz on the violin and John Rewakowsky, tsymbaly.

The commentator was Janet Swenarchuk who expressed her gratitude to the Ukrainian Women's Museum in Saskatoon for appropriate literature.

THE PROGRAM

Poltava Region

The musicians provided traditional wedding music for the bride and groom dressed in Poltava costumes and represented by Tania Stetzenko and Neil Oranchuk. Kirsten and Jennifer Kopan were their attendants, also in Poltava costumes. Shirley Buchey represented the Poltava matron in her beautiful costume.

Bukovinian Region

This area was represented by numerous models who wore the heavily-embroidered shirts and long skirts as well as the beaded costumes. This foreign influence created magnificent artwork on wraparound skirts, shirts and blouses, jackets and belts. The models for the region were Janice and Barbara Mosychuk, Anne Shepel, Anna Stelmaschuk, Anastasia Ratkowski, Marusia Husch.

Alex Romanyk and Marusia Husch.

Hutzul Region

This region was represented by Andrea Trakalo and the sole male model Alex Roma-

President Janet Swenarchuk thanks all the models who participated in the Ukrainian costumes fashion show.

Continued on page 18

nyk who wore the authentic costumes believed to be a family heirloom. He stole the show with his antics.

Yaworiw and Lemko Regions

No costumes were available but a commentary regarding them was made.

Modern Canadian Adaptations

Two evening gowns were worn by Andrea Trakalo and Tania Stetzenko to show that Ukrainian embroidery can and did embelish the gowns beautifully.

A vocal duet by Olga and John Rewakowsky followed their instrumental number. Michael Swenarchuk presented a short excerpt from the "History of the Kyivan State" in English. The Women's Choral Group directed by Helena Nowosad presented three songs inspired by children. Dances followed by the talented Zirka Dancers of Vernon. These were greatly appreciated as always.

Rev. E. Stefaniuk gave readings from Taras Shevchenko's Kobzar to highlight the program. The audience was very appreciative of a vocal solo — a lullaby song, sung by Anna Stelmaschuk. Her accompanist was Darcia Kut — Korbyn of Vancouver, a talented bandurist who later entertained the crowd with various selections.

Marusia Husch spoke on the "Uniqueness of Being Ukrainian" which was the last item of the concert.

An appeal for funds was made in aid of the children of Ukraine and many people responded with donations.

Kirsten Kopan presented Marusia Husch with a bouquet of flowers in tribute for her great efforts to make the Walk Through Ukrainian Culture a great success.

The President expressed the gratitude of the Ukrainian Women's Association of Canada to those who loaned costumes: Roseland Lukenchuk, Kaye Swetz, Stefa Paraniuk and to all the models.

The display tables were popular and included embroidery, weaving, coral display,

The beautiful table displays at the "Walk Through Ukrainian Culture" program in Kelowna.

Continued on page 19

amber jewellery, wood carvings and weaving by Carole Romanyk. Some kylyms were family heirlooms, old, soft and beautiful. A raffle was conducted of Ukrainian artifacts.

Lunch consisted of traditional Ukrainian pastries and kolach during which Darcia Kut-Korbyn entertained.

With a donation of $1500.00 from the Ukrainian Women's Association of Canada Branch and further donations from generous people, the evening's contribution to medical supplies totalled $4000.00.

— submitted by:
Anastasia Ratkowsky, Secretary
Janet Swenarchuk, President.

THE CARAVAN STORY

The Metro Toronto "International Caravan" was founded in 1969 by Zena Kossar. The goal of this festival was to preserve, develop and advance the cultural traditions and lifestyles of the people of Canada.

The Caravan pavilions represent the cultural traditions of the great cities of the world. As of 1992 there were 33 pavilions featuring such cities as Rome, Athens, Budapest, Jerusalem, Tokyo and Seville. Leser-known towns such as Evora of Portugal, Skopje of Macedonia and Ocho Rios of Jamaica also had pavilions. Canadian culture was displayed at York, called "Old Toronto", and depicted garrison life before Confederation as well as current military tradition.

All pavilions are situated in various centres in downtown Toronto, easily reached by bus and subway. The Ukrainian pavilion was called Odessa and was located at the St. Vladimir Institute on Spadina Avenue.

The festival lasts for nine days during the latter part of June. According to Zena Kossar, the Caravan has captured the attention of the world. Every year more talents from other countries come to perform on the pavilion stages of the different cities.

Each year, the Zena Kossar Award — named in honour of Caravan's founder, is awarded to the best pavilion in the Caravan, as chosen by a panel of impartial judges. Since 1972, the Ukrainian pavilions of Kolomyia, Kyiv, Poltava and Odessa have been winners of the Award. Tokyo, with six wins, has collected the most awards during the last twenty years.

The Caravan Story in the 1992 Caravan Souvenir Guide was written by Marilyn Linton. Permission to reprint it in Promin was granted by the Metro Toronto International Caravan.

"Now that we have Caravan, I won't have to think of changing my name anymore."

The words are from a letter written by a young girl to Caravan founder Zena Kossar. Zena gets lots of letters with similar quotes.

"I can't say that my original intention was to allay the anxiety school children might have about the sound of their names," Zena confides almost wistfully. "When we started Caravan, all we were trying to do was bring an international festival to Toronto.

Continued on page 20

Caravan
continued from page 19

But there have been some nice by-products."

Open the door to Zena's year-round downtown office, (the sign on the door tells you to "Dance Right In") and you're welcomed by a petite, quiet-spoken lady who, in truth, is a little difficult to imagine as the originator of a concept of the magnitude of Caravan.

But as she speaks, her conversation grows more expansive and one gets a clearer picture of how her original concept grew into the establishment of a cultural festival that has left an indelible mark on our city — as well as our country.

Each year, for nine days at the end of June, Toronto's population swells significantly as tourists and local residents — last year a total of more than two million people — flock to Caravan. It has its imitators. But it is still the largest North American cultural festival by quite a few country miles.

It is cited as a point of historical reference in "Columbo's Canadian References", the famous encyclopaedia of all things significant and Canadian. And save for the Calgary Stampede, which possesses a cultural energy of its own, what other Canadian city festival attracts so many tourists, from places as diverse as Japan and Georgia?

The Caravan idea didn't just happen overnight — miracles seldom do. It was first brought to fruition in 1969, but it actually began with a trip to Europe Zena and her husband Leon took not long after the war. (Leon, at that time a newspaper reporter covering community events, is now the president of Caravan as well as the executive director of the Canadian Folk Arts Council). Before they left, friends who had emigrated from Europe told the couple about the many local festivals unique to each country. The Kossars expected to be part of a crowd of tourists witnessing joyful townspeople dancing in the streets.

"Of course, we saw none of that," Zena recalls. "Instead, we saw a Europe that was reconstructing itself after a war. One could feel little of the essence of culture at that time. There wasn't the excitement — and certainly not the joy."

Strangely, it wasn't until they returned to Canada that the Kossars found what they had expected to find in Europe. Tagging along as an enthusiastic observer when Leon covered cultural community events for the now-defunct "Toronto Telegram", Zena was impressed by the genuine expressiveness and energy in the cultural gatherings held in church halls and community centres all around Toronto. The costumes, the foods, the dances were all different. All age groups were involved, from toddlers to grandparents. They were proud of their traditions and they were talented, too. As Zena talked to the people in these communities, her interest and appreciation of them grew.

"And during these talks, there was a message that kept coming through," she says. "It seemed that each group in its own way felt a little isolated and wondered why people didn't pay more attention to it."

As they became more and more impressed with the activities of Toronto's cultural underground, Zena and Leon began to wonder how its traditions might be captured and presented to the wider Canadian public. Was there a way to harness all the richness and variety of the many cultures and peoples that make Toronto what it is? And, if so, how would Torontonians take to such an idea?

While the Caravan idea was slowly beginning to germinate in Zena's mind, she and Leon began to stage and promote presentations of cultural creativity. Using their contacts in the various communities, they produced the colourful "Nationbuilders Show" at the Canadian National Exhibition from 1963 to 1970, the "Ontario Show" at Expo '67 and the "Canadian Show" at the 1968 Olympics in Mexico. They also staged Royal Command performances. These events gave the participating community organizations a new image of professionalism.

Realizing that they were presenting something of interest to just about everyone and encouraged by their successes, the Kossars began to research the possibility of introducing many cultures in separate kiosks at the CNE — (Canadian National Exhibition) — a sort of cultural midway. But Zena discovered that there was simply too much red tape involved and had to scrap the idea. She was discouraged but not defeated.

"I really didn't know what to do at that point until one day when Leon and I were sitting in the King Eddie," Zena recalls. "I suggested to him that we get all these cultural organizations, give them city names, (because cities, you know, are not political) and have the president of each organization serve as mayor of his city pavilion. As well, we could select an annual pavilion princess. That's when the idea became a truly workable concept."

The intention having been stated over cocktails at the King Edward Hotel, Zena and Leon began the work of making Caravan a reality. Everyone who became involved in its launching loved the idea. And they loved the name Zena had chosen: Caravan — a

Continued on page 21

group of travellers going from place to place.

But Zena also remembers that some people were intimidated by the plans. Each meeting held to finalize a Caravan phase would be interrupted by a Doubting Tom. "What if we can't get the proper buses?" "What do we do if a pavilion makes buckets of borscht and nobody wants to try it?" So Zena discussed the Caravan idea fully with some artistic and culinary consultants, and next time anyone got the jitters, she calmed them with the reassurance that "nobody's going to hang you if the first Caravan falls on its face." With that, the first Metro International Caravan, complete with 29 pavilions specializing in everything from Ukrainian cabbage rolls to Viennese waltzes, opened in June of 1969.

Toronto's interest was aroused — from the sounds of that first omm-pah-pah Caravan was a wild success. It was the enthusiasm of the people that gave it its initial push. So apathetic were some members of the media about the first Press Tour of Caravan, that Zena laughs recalling how she plucked a group of writers from the Press Club, plied them with food and drinks and bused them from pavilion to pavilion. Of course, they had the time of their lives, tasting Polish kielbassa, dancing the Filipino pagdiwata and drinking Italian wine. "But I don't know if I'd have the nerve to be that bold today," she admits.

Since that first time, however, the world's press has needed no coaxing to crow about this annual event. Articles applauding the festival have been published in countless North America and European newspapers and in magazines such as "National Geographic" and "Time".

"With Caravan, announced "Time" in 1972, Toronto's Icebox Melteth."

In 1977, a "Toronto Star" editorial proclaimed that, "we especially need Caravan's annual reminder that this is still a uniquely good place to live."

And in "The New York Times" in June of 1974 a reporter noted that only at such a "city-wide festival" would one see "a young couple with Japanese features warily tasting a sample of spicy haggis being passed around by a kilted Scotish bagpiper."

Canadian and American television stations have recorded Caravan events. So did a film crew from China, who were especially impressed with the festival's "lack of commercialism." And Zena tells of a reporter, sent over last year by Japan's Mainichi-Press newspapers, who travelled from Tokyo to Toronto, literally, and then, figuratively, around the world again in less than 24 hours.

Great care has been taken in choosing the words that best describe the Caravan experience. In the past, it's been penned as everything from "the Canadian Mosaic" to an annual party celebrating "our cosmopolitanism." But despite the superlatives Caravan fans have used to extol the virtues of what goes on, Zena still refers to it simply as a cultural event.

Yes, it's a festival of fun, she says. But it's also a place where you can watch sheep being sheared in the Sydney — Auckland pavilion, a "genuine" Rembrandt being forged in fun at the Amsterdam stop, Brussels' lace-makers weaving their age-old patterns. It's a place where someone who has never set foot in Scotland can enjoy the pageantry of skirling pipes and swirling kilts, or a third-generation Canadian who has rarely been beyond his city's suburbs can try bending backward inches from the floor in the ultimate Trinidadian limbo challenge.

People enjoy being brought together to have their national identity reaffirmed. As Zena says, "When you compare what is similar instead of focusing on what is different, people accept and understand the uniqueness of each person's particular culture."

It's by design that at Caravan the cultural and political are separate. But it's natural, too. People have always been attracted to new places, less for their politics than for the customs, for sights and sounds not experienced before. So that's the way it is at Caravan. People visit a pavilion to enjoy the culture it presents — a culture that may have been preserved over centuries, regardless of the political climate around it.

It takes the colour and uniqueness each culture has to offer to entice people away from their own familiar environments. What could be more exciting than to sit at a sushi bar and finally realize why your Japanese neighbour praised the food so highly? Or to take sides and cheer lustily during the Oxford —Cambridge boat race?

"People to people," says Zena, "is a healthy thing indeed." And though she realizes that a festival can't last forever, nine days each June are just what a great city needs to confirm that it takes a lot of great little cities to make Toronto what it is.

— submitted by Helen Raycheba
Toronto

CULTURAL SCENE

EXPRESSIONS OF FREEDOM EXHIBIT

A Review

The art exhibition "Expressions of Freedom" recently displayed in Saskatoon, was comprised of works by 16 Ukrainian artists, represented by a wide variety of media such as oil, acrylic, watercolour, mixed media, engraving, lithograph, linocuts, print and sculpture. It was exhibited by the Ukrainian Museum of Canada in Saskatoon.

This exhibit was curated by Sofia Skrypnyk, an ardent admirer and promoter of Ukrainian art in Canada, who has already organized about 70 displays of the kind. She defined the geographic frontiers rather strictly, considering predominantly works from the Western region of Ukraine. The key works of the exhibition ranged over the period of the past decade.

The show included works by figures well-known in Ukraine such as **Ivan Ostafijchuk** who codifies and exploits Ukrainian national symbols and folklore motifs; **Volodymyr Patyk,** known for his nostalgic expressionistic landscapes and who has brought in a political subject matter into his latest works as influenced by recent turbulent events in Ukraine; **Feodosi Humeniuk** whose artwork is shaped within a discourse that emphasizes Ukrainian epic imagery; **Orest Kryvoruchko** whose technically accomplished graphic miniatures and "Ex Libris'es" won numerous awards at international exhibitions in Europe and Asia.

Alongside them, there were also familiar graphic artists like **Bohdan Soroka** with his interest in Ukrainian pre-Christian mythology; **Myroslaw Yaciw** and **Mykola Shymonia** who appropriate Ukrainian historic and literary motifs; **Oleh Lyubkivsky,** devoted to urban landscapes of his native city Chernivtsi.

Most of the exhibited works were explicitly regional, reflecting the thematic stratum which was prohibited as nationalistic by communist ideology. Now, the gin is let out of the bottle, carefully sealed for more than 70 years. To some extent, the freedom of choice of the subject matter which resulted in the reinstallation of the national imagery at art's center did not cause any radical aesthetic changes. As an example of the overuse of a previously forbidden imagery, there is the reappearance of religious subjects in **Myroslaw Otkovych's** watercolours and numerous folk-like figures in **Oleksander Tkachenko's** pictures, as he seems to undertake an attempt to represent what he thinks to be diaspora's vision of Ukraine. The extent to which such images have been set in folk-imitating context facilitates the interpretation and establishment of stereotypical themes and motifs.

At the art exhibit, from left to right: M. Tkachuk, Sofia Skrypnyk and Maryna Komolova.

The departure from a typologically common subject matter of the works mentioned above and a tendency to transcend time and place is observed in the paintings of **Mykola Shymchuk,** lithographs of **Bohdan Musievsky,** and **Sofia Shatkivska's** surrealistic visions.

Boldly appealing were works of **Karlo Zwirynsky** and **Taras Polataiko.** Interestingly enough, these artists correspondingly represented the oldest and the newest generations in the show. If compared, Zwirynsky's visually stimulating semi-abstract formations on the flat, dark grounds are more poetic than Polataiko's work that is rational and ironic. It looks like he ironicizes when letting himself paint "powerfully." These pieces are somewhat opposed to the main bulk of the exhibited works, most of which are figurative. They seem to be the ones that could help to foresee the ways in which contemporary Ukrain-

Continued on page 23

Works on display at the "Expressions of Freedom" exhibit

ian art might develop, rejecting the stereotypes and breaking a vicious circle of a predominant narrative.

The show, presented by Sofia Skrypnyk, was a most successful starting point; and it was a great pleasure to become acquainted with so much work that we almost never have the chance to see.

— submitted by Maryna Komolova, Ph.D., Associate Professor, Department of English, University of Chernivtsy, and presently with the Department of English, University of Saskatchewan.

MAKING CHILDREN OUR FIRST PRIORITY
The True Value of the Child

Children are the world's single greatest resource. They are the foundation of future societies. The strength of future generations rests on their shoulders. Economic issues and political considerations, no matter how pressing, can never supercede the needs of our children.

1 Make time for your teen.
Find an activity you enjoy doing together and pursue it. If your invitations are declined, keep asking.

2 Listen, really listen.
Because parents have so much to do and so little time, we often try to listen while cleaning, washing dishes or fixing the car. Put your chores aside so your teen knows you're really paying attention.

3 Take the long view.
Don't treat minor mishaps as major catastrophes. Choose the important issues. Don't make your home a battleground.

4 Tolerate differences.
View your teenager as an individual distinct from you. This doesn't mean you can't state your opinion if you disagree.

5 Let your teens sort things out themselves.
Never assume you know how your teen feels. They believe that their feelings are new and unique. Never imply that their feelings don't matter or will change.

6 Be generous with praise.
Praise your child's efforts, not just accomplishments. Trying their best is what's most important.

7 Set reasonable limits.
Teens need them. Your rules should be consistently applied — and rooted in your deepest beliefs and values.

8 Teach your teen to make sensible decisions and choices by encouraging independence. Allow your teenager to make mistakes. Don't step in unless you have to.

— submitted by Helen Melnyk-Marko Toronto

PLAN FOR TOMORROW WITH

CANADA SAVINGS BONDS

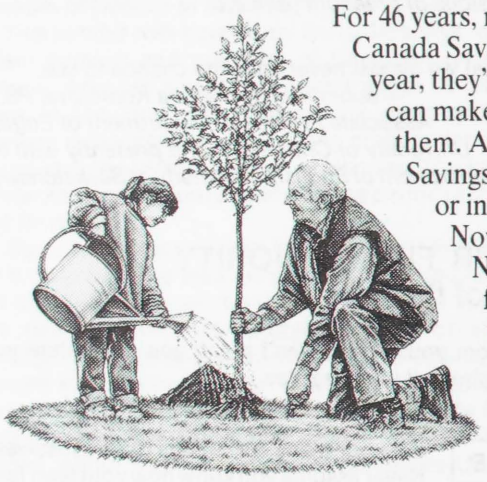

For 46 years, millions of Canadians have counted on Canada Savings Bonds to build their future. Again this year, they're one of the best all-round investments you can make. And you don't have to be a citizen to buy them. Any Canadian resident can buy Canada Savings Bonds. They're on sale wherever you bank or invest from Monday, October 19 to Monday, November 2. You may date your payment November 2, so that you don't have to pay for your bonds before they start earning interest on November 1.

Safe and Secure. Canada Savings Bonds are fully guaranteed by the Government of Canada. They're a safe, secure investment that never falls in value.

Cashable Anytime. Canada Savings Bonds can be cashed at any time, so your money is never locked in.

Competitive Rate of Return. Canada Savings Bonds offer a competitive rate of return, especially when you consider that they can be cashed at any time. This year's rate of return and purchase limit will be announced in mid-October. Details will be available wherever Canada Savings Bonds are sold.

Don't Be Late! Remember, November 2 is the last day you can buy your new bonds at face value. But the bonds may be withdrawn from sale at any time.

Canada Savings Bonds **Les Obligations d'épargne du Canada**

Buy Yours From Oct. 19 To Nov. 2

Canada

80-ЛІТТЯ МАРІЇ ШВАЙКІВСЬКОЇ
РОБЛИН, МАН.

День 25-го липня, 1992, залишиться милим спомином для пані Марії Швайківської. Того дня її донька добр. Надія та зять прот. Мирослав Крищук, внук Йосиф із дружиною Карен, внучка Маруся Косарич із чоловіком Романом, внучка Наталя Крищук та правнучки Лариса і Таня Косарич з допомогою дальшої і ближчої родини та членок С.У.К. відділу ім. Доньки України і членів Української Православної Церкви в Роблині, відзначили її 80-ліття з дня народження. За її материнську відданість родині і за її щиру доброту і жертвенність жіночому товариству та Українській Православній Громаді св. Івана Хрестителя належить велике признання.

Згаданого дня зійшлося поважне число родини і приятелів.

Жіноче товариство приготовило перекуску. Донька добр. Надія попросила о. Павла Березняка провести молитву „Отче наш", прот. Мирослав Крищук поблагословив страви. Після смачної перекуски добр. Надія Крищук провадила програмою. У своєму слові вона сказала, що це є мамине перше таке велике прийняття за 80 років прожитого життя. Вона зворушливо розказувала про батьківське виховання, яке отримала з дитинства, і що вся ця любов до свого рідного залишиться на завжди з нею. Зять, прот. Мирослав, підкреслив велику мамину любов, яку відчуває вся родина. Побажав від себе і родини добра та многих літ прожити. Під проводом пана Петра Горбая, присутні гучно проспівали „Многая літа". Від внуків промовляли Йосиф Крищук і Маруся Косарич. Від громади зложив привіт та поздоровлення голова громади, пан Олекса Курчак; від жіночого товариства пані Петруся Буґера; від Роблинського Церковного Округа і Рідної Школи пані Анна Горбай та о. Павло Березняк.

Всі згадані промовці бажали пані Швайківській кріпкого здоров'я, всякого добра та ще многих літ прожити. При кінці пані Швайківська у своєму слові зложила подяку Всевишньому Богові, що дозволив їй дочекатися 80-ліття уродин. Рівнож сердечно подякувала дітям, внукам, і правнукам та всім, що так численно зійшлися. Мило згадати, що вся програма відбулася в рідній українській мові. Добр. Крищук зложила подяку жіночому товаристві за щиру поміч з перекускою.

На закінчення програми гостилися гарним

тортом. Всі присутні ще довго розмовляли і поздоровляли паню Марію.

Марія Швайківська, з дому Боґуцьких, народилася 6-го вересня, 1912 року в околиці Роблин, Манітоба. В 1934 році (3-го травня) вийшла заміж за Йосифа Швайківського, оселилися на власній фармі в Роблині, де фармували до 1947 року. Від 1947 до 1950-го року проживали в Ванкувері. Перебралися до Роблину в 1951-му році. Від того часу пані Швайківська є членкою С.У.К. ім. Доньки України і членкою Української Православної Церкви св. Івана Хрестителя в Роблині. Була активною сестрицею 18 років, а тепер є почесною сестрицею. Була нагороджена Митрополичею Грамотою за віддану працю при Українській Православній Церкві в Канаді, як рівнож була нагороджена Грамотами від Союзу Українок Канади за 25-ліття приналежности до Союзу та Почесною Грамотою з нагоди 40-ліття відділу ім. Доньки України в Роблині. Пані Швайківська завжди помагає Рідній Школі, де вона вчить дітей виробляти і пекти колачі та паски. Пані Швайківська є передплатницею „Вісника" і журналу „Промінь".

З цієї нагоди, прот. Мирослав і добр. Надія Крищук пересилають $50.00 на журнал „Промінь"

Анна Горбай, приятелька

50-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ ОЛІ І НИКОЛИ СТРУЧИНСЬКИХ
ТАНДЕР БЕЙ, ОНТ.

Дякуємо племіннику Петрусеві Богоносу, його дружині Джолін і їхній доні, які загостили до нас і започаткували цей ювілей гостиною — смачною вечерею.

Пізніше прибула і інша родина, сусіди і знайомі на торт і каву.

Отримали поздоровлення від прем'єра Малруні і від інших урядових осіб.

Ми дякуємо Господеві, що допоміг нам дожити до нашого ювілею — 23 травня 1992-го року — і відсвяткувати цей день.

Велике спільне святкування не було пляноване через наше нездужання.

Хоч здоров'я в нас не найкраще, все ж, дякуючи Богові, маємо можливість дивитись на сонце, слухати щебетання пташок і радіти, коли виходить веселка після дощу.

За це все ми дякуємо Богу, а нашим рідним і приятелям, що загостили до нас, дякуємо за щирі привіти і подарунки.

„Променеві", який приносить нам різні новини, з нагоди нашого ювілею даруємо $50.00.

Оля і Никола Стручинські

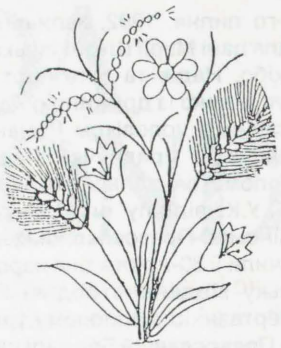

Лариса Мурович

ПОКЛІН ВАМ І ПОДЯКА

Якщо б не Ви — яка ж би нам судилась доля?
Розстріляних? За ґратами? Десь в льодовій тайзі?
Вертатись не хотіли ми, бо там була неволя,
І „честь" без чесности — на сталінській вазі!
Чекали ми чудес із мовчазних небес безодні,
Зацьковані, знеславлені в німецьких таборах,
Та Ви з'явилися мов посланці Господні,
З надією в міцних, захисницьких руках.
Ви стукали і стукали до твердолобих
Альянтських ключарів залізних брам
Обманених дияволом. Вони в словах незлобних
Довір'я іскри спершу не давали нам.
Лунали посіпак громи з-за столу:
— У таборах злочинці й зрадники країни „Рад",
Тому бояться їхати назад!...
А Ваші правдомовні голоси — посполу:
— То боїтеся ви, що люди ці від краю в край
Народи освідомлять про ваш пекельний „рай"!...
Кричали всі неначе навісні:
— Так! Ні! Так! Ні!...
І раптом: „як-не-як,
Хай буде наше „так"!
Рішили демократи всупереч сатрапам
Зелене світло засвітити нашим стопам.
Уже ми на морях розбурханих жахливо у негоду,
Де хвилі, наче гори, хитали білі кораблі, —
Аж через десять довгих діб омріяну свободу
Звітали ми у порті канадської землі.
...Якщо б не Ви — яка ж би нам судилась доля?
Тоді й просторів ґама струн лунка
Дзвеніла радісну, звитяжну пісню: ВОЛЯ!
— ПОКЛІН ВАМ І ПОДЯКА ДОЧКИ І „СИНИ ЗЕМЛІ" КИРІЯКА!

Платон Воронько
Малюнки Л. Гармизи

КИЦЯ-ПЕРШОКЛАСНИЦЯ

Засмутилось кошеня —
Треба в школу йти щодня.
І прикинулося вмить,
Що у нього хвіст болить.
Довго думав баранець
І промовив накінець:

„Це хвороба не проста,
Треба різати хвоста".
Кошеня кричить:
„Ніколи!
Краще я піду до школи!"

Юліян Тувім.

Окуляри

Пан Степан — темніший хмари:
Десь поділись окуляри.

Він шука їх на полиці,
В правім, лівім черевиці.

Перерив усю шухлядку,
Мацає в пальті підкладку.

Окуляри загубились —
Чи украв хто, чи розбились?

Переглянув кожну книжку,
Був під ліжком і на ліжку.

В мишачу заглянув дірку,
В піяніно, за кватирку.

Чи підлогу одірвати?
Чи поліцію позвати?

В дзеркало зиркнув раптово,
Не повірив, зирка знову.

Як це він нв бачив досі —
Таж вони в нього на носі!

З польської мови переклав
І. Качуровський

КВІТИ НЕЗАБУТНІМ

БЛ. П. МАРІЯ МАНДЗЮК-СЕНІЦЬКА

ВІННІПЕҐ, МАНІТОБА

Кладемо китицю польових квітів у десяті роковини упокоєння дорогої незабутньої дружини **Марії Мандзюк-Сеніцької,** люблячої нашої мами, яка відійшла від нас у вічність 9 липня 1982 р., даруємо у її світлу пам'ять $100.00 на фонд журналу „Промінь".

муж Володимир Сеніцький,
дочки Соня і Дарія з родинами.

———————

В незабутню пам'ять своїх кумів **Петра і Марії Глуханюків,** які рука в руку працювали і заклали початок українського церковного і громадського життя в околиці Нипавин, Саск., дарую $20.00 на журнал „Промінь" замість квітів на їх могили.

Вічна їм пам'ять!

Марія Григор
Едмонтон, Альта.

———————

В незабутню пам'ять дорогого мужа і батька **Петра Процишина,** який відійшов у вічність 20-го вересня 1971-го року, і в незабутню пам'ять зятя **Івана Цимбалістого,** який упокоївся 27-го жовтня 1972 р. дарую $50.00 на журнал „Промінь" у їх світлу пам'ять замість квітів на їхні могили.

Вічна їм пам'ять!

дружина Петруня Процишин.
Донвел, Саск.

У першу річницю смерти нашої дорогої мами, бл. п. **Розалії Федущак,** яка відійшла у вічність 23-го серпня 1991 року, як нев'янучий вінок на її могилу даруємо $50.00 на пресовий фонд „Променя".

Нехай пам'ять про покійну завжди буде між нами!

дочки: Віра, Люба,
Надя з родинами.
Шервуд Парк, Альберта

———————

Жіноче товариство в Портедж ля Прері у світлу пам'ять **Анни Присізнюк,** яка відійшла у вічність 1-го вересня 1992 р., дарує $25.00 на журнал „Промінь" як нев'янучий вінок на її свіжу могилу.

Жіноче товариство
Портедж ля Прері.

———————

БЛ. П. ІЛІЯ СИМЧИЧ

ВІННІПЕҐ, МАН.

В незабутню пам'ять мого дорогого мужа **Ілії Симчича,** який відійшов у вічність 23-го вересня 1963-го року, замість квітів на його могилу дарую $100.00 на пресовий фонд журналу „Промінь".

Вічна йому пам'ять!

дружина Марія.

Замість квітів на свіжу могилу моєї братової **Анелі Завальської,** котра упокоїлась у місяці серпні 1992 р. в Брентфорд, Онт (довгі роки жила в Вотерфорд, Онт.), дарую $20.00 на журнал „Промінь" в її світлу пам'ять.

братова Анна Завальська.
Норт Бетлефорд, Саск.

———————

В другу річницю упокоєння світлої пам'яті протоієрея **Дем'яна Свириденка,** даруємо $50.00 на пресовий фонд журналу „Промінь" як нев'янучий вінок на його могилу.

Нехай Господь Бог оселить душу спочилого в Царстві Небеснім. Вічна Йому Пам'ять!

добродійка Параскева з дітьми і внуками.
Каледон, Онт.

———————

БЛ. П. АННА БАБЮК
НЬЮ ВЕСТМІНСТЕР, Б.К.

Відділ Союзу Українок Канади ім. Олени Пчілки при громаді св. Петра і Павла в Нью Вестмінстер, Б.К. кладе нев'янучий вінок на могилу дорогої Анни Бабюк, яка упокоїлась 3-го квітня 1992 року.

Анна Бабюк народилася в Завал, Альберті, в родині Степана і Марії Воробець. Тут вона відвідувала школу, належала до Української Православної Церкви.

В 1945 році Анна переїхала до Ванкуверу, де в 1948 році одружилася з Михайлом Бабюком. В родині було два сини: Маршал і Роберт.

В Ванкувері була активною членкою в жіночому товаристві, довший час працювала господинею при церкві, вчила українську школу, цікавилася мистецтвом.

В 1979 р. Анна переїхала до Нью Вестмінстер, стала активною членкою в відділі ім. Олени Пчілки. Шануємо її за її довголітню працю в Союзі Українок Канади і в церковній громаді. В її пам'ять даруємо $50.00 на журнал „Промінь"

Оля Ваврик, голова.

БЛ. П. ПЕТРО ДРУЛЬ

В понеділок, 4-го березня, 1991 р. спокійно упокоївся в Бозі Петро Друль на 88 році життя.

Похорон відбувся в четвер, 7-го березня, 1991 р. в церкві Св. Преображення в Мензі, Ман. Тіло покійного похоронено на цвинтарі при церкві. Похоронні відправи відслужив о. Ю. Подтепа.

У пам'ять покійного родина і члени церкви зложили поверх $600.00 на церкву.

На сороковий день упокоєння бл. п. Петра, в суботу 13-го квітня, в церкві Св. Преображення була відслужена Св. Літургія і Панахида, а після того відбувся поминальний обід, котрий приготовила родина і члени СУК в Овкбурн.

В суботу 15-го серпня, 1992 р. о. Познак відслужив поминальну Літургію і Панахиду за душу покійного Петра. Також було посвячено надгробний пам'ятник на його могилі. Після того був поминальний обід для гостей у Народнім Домі в Мензі.

Петро народився 2-го липня, 1902 в околиці Висла, Ман., другий наймолодший син піонерів Федора і Марії Друль. В 1922 році одружився з Йозефою Кава, господарювали в околиці Мензі, брали активну участь в громадському житті, в тяжкі піонерські часи. Був він один з перших членів, що жертвенно будували українську православну церкву Св. Преображення і Народній Дім в околиці Мензі. Також був член-фундатор Колеґії Св. Андрея, Тараса Шевченка і Св. Володимира, жертвував на музей СУК в Саскатуні і т. д. Ціле своє життя дбав про збереження нашої культури і духовости українського народу.

Родина покійного Петра шануватиме його пам'ять, пам'ятаючи міцність його характеру і силу духа та зберігаючи його ідеали.

У пам'ять покійного родина жертвує $100.00 на „Промінь"

БЛ. П. АНЄЛЯ СТРАТІЙЧУК
КАНОРА, САСК.

Анєля Стратійчук, дочка Захарія й Анни (Крищук) народилася в околиці Тедмор, Саск. (близько Канори), 14 травня, 1903. Жовтня 21, 1921, вийшла заміж за Григорія Стратійчука, Канора, Саск.

Після трирічного перебування у Дітройт, Миш., вони вернулися до Канори на постійне життя. У той час українське населення в Канорі тільки почало розгортати народню працю, отже родина Стратійчуків приєдналася до цієї праці.

У 1926-му році молоденька енергійна Анєля стає членкою-основоположницею першої української організації в Канорі — Товариства Тараса Шевченка. Православне жіноцтво зорганізувало Жіноче Товариство ім. Марії Маркович, яке в 1928 стало відділом Союзу Українок Канади ім. Марії Маркович.

В 1928 зорганізувалася православна громада. Родина Стратійчуків стала її непохитною підвалиною, основоположниками. Анєля користувалася Богом наданим талантом, завдяки якому була довголітньою членкою хору, часто виступала в концертах, брала участь в виставах.

Провінційна Екзекутива С.У.К. на Саскачеван була зорганізована в 1934 році. У 1936 Анєля стає її другою головою на чотирирічну каденцію. Екзекутива зразу взялася до відданої праці. Не зважаючи на несприятливі життєві обставини організувались зустрічі із жіноцтвом ближчих околиць. Контакт між Екзекутивою та жіноцтвом зростав. Відбувалися Окружні З'їзди. В наслідок цього було зорганізовано відділи С.У.К. в Інсинґер, Шіго, Рама й Арран. Анєля заохочувала жінок „пізнати себе", свою здібність і силу в новому окруженню, щоб піднести і скріпити гідність українського народу, українську ідентичність у новій багатокультурній країні.

Трудно описати її заслуги у відділі в Канорі. Вона займала провідні позиції у відділі, бувши головою, заступницею голови, секретаркою, касиркою та членкою різних комітетів. За 66-літню працю при відділі нагороджено її почесним головством та довічним членством відділу. На Провінційному З'їзді СУС у 1984 році (Провінційна Екзекутива відзначала 50-у річницю її існування), відзначено Анєлю за її колосальний вклад до зросту Союзу Провінційної Екзекутиви. За її різні заслуги управа журналу „Промінь" нагородила її гідною відзнакою. Вона піклувалася молодим поколінням (СУМК), подаючи моральну і матеріяльну допомогу, та заохочувала до високих осягнень в житті.

Митрат Григорій Удод, парох канорської округи відслужив панахиду вечором 20 липня в похоронному заведенню „Лисан", а чин похорону служив у церкві Святої Тройці 21 липня. Лагідним, молитовно-надхненим співом дяка, Олекси Дениса, і церковного хору відпроваджено тлінні останки на вічний спочинок на цвинтар в Канорі.

Прибиті горем члени родини, приятелі, знайомі, союзянки та члени громади прощалися з улюбленою, трудолюбивою подругою, із останньою в Канорі основоположницею як відділу С.У.К. так і громади.

Хрестоносцем був племінник, Теодор Деннис; труноносцями були Володимир Стратійчук (син), Богдан Мадюк (зять), Давид Киба, Антон Мельничук і Маркіян Стратійчук (племінники) та Павло Ортинський (довголітній приятель родини).

Попередили у вічність її родичі; муж Григорій (1980); внук Іван Мадюк; сестри Броніслава Конкол, Єлисавета Мельничук і Анна Парнета; брати Степан і Антон Крищук.

Похоронна трапеза відбулася у Народньому Домі „Рейнбов Галл". Господарем був п. Орист Мисак. Слово про заслуги сл. п. Анєлі висловила довголітня приятелька, пані Павля Данильчук. Син покійної, Володимир, висловив подяку митратові Удоду за похоронні служби, за слова розради та співчуття; дякові і членам хору; жіноцтву за приготування обіду; властителеві похоронного заведення за примірну обслугу та всякі поради; родині та приятелям за постійний контакт з хворою Мамою; присутнім за їх щирі молитви та участь у похоронних відправах. ☞

БУКОВИНСЬКА ЖІНОЧА СОРОЧКА
(взір пані Анни Зузак)

До друку приготовила Надія Боднар.

/ зелене 703, X вишневе 815, 816, \ червоне 666, • жовте 307, 6 помаранчеве 740, ? помаранчеве 947.

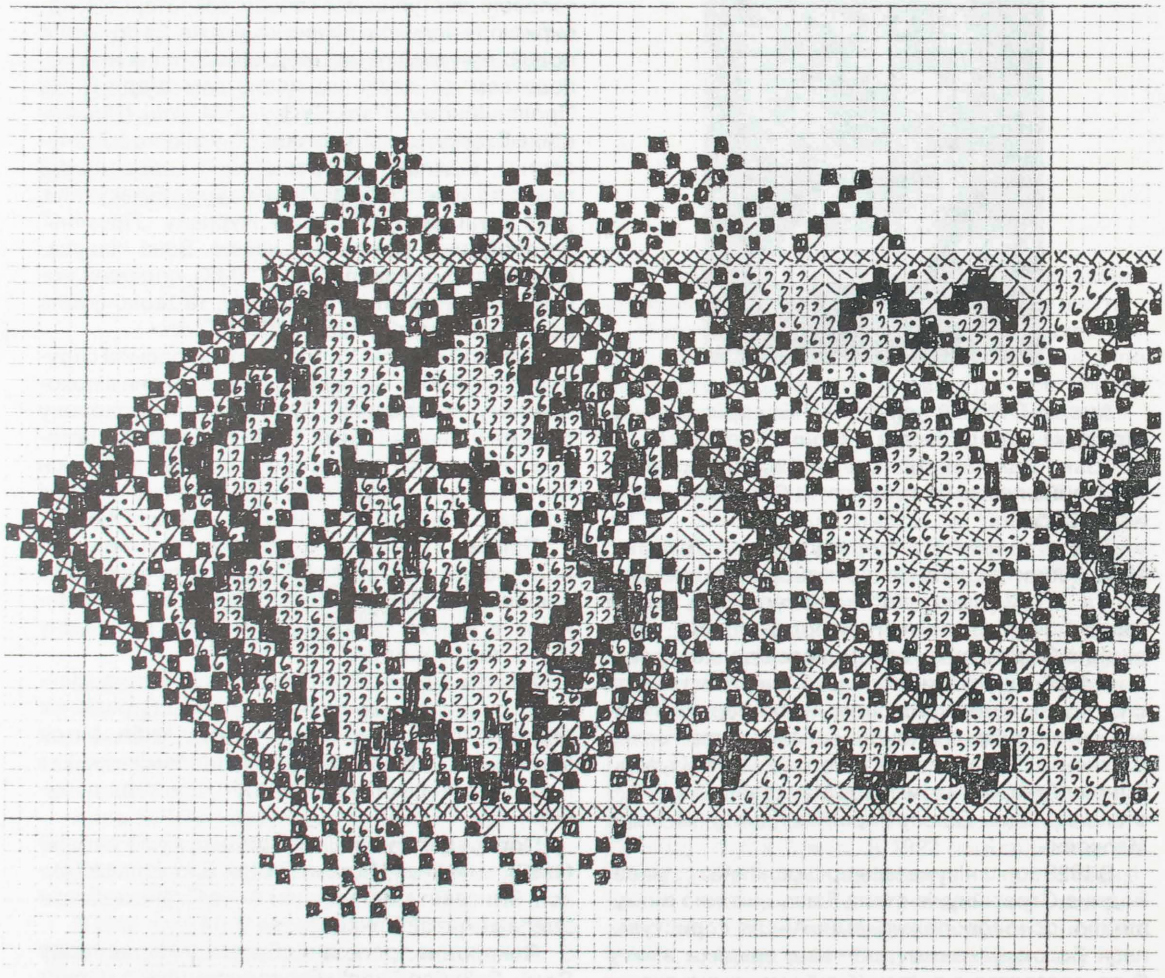

На Нев'янучий вінок у пам'ять покійної, родина жертвує $200.00 на журнал „Промінь" і $200.00 на „Вісник".

Нехай пам'ять сл. п. Анєлі живе вічно між нами, вічна їй пам'ять!

Засмученій родині висловлюємо сердечне співчуття і молимо милосердного Господа, щоби зіслав їм сили та витривалости гідно перенести невмолиму втрату дорогої Мами.

Катерина Лабюк

PROMIN PRESS FUND

Our sincere thanks to the following subscribers and friends who have sent in donations to the Promin Press Fund. Wherever possible, we have included donations made through Memorial contributions as well. Your continued support is truly appreciated.

Mrs. Jessie Drul (Oakburn, Man.)	$120.00
Mrs. Maria Hryhor (Edmonton)	120.00
Mrs. B. Maduke (Sun City, West Arizona, USA)	100.00
Mr. Walter Stratychuk (Fonthill, Ont.)	100.00
Mrs. Mary Symchych (Winnipeg)	100.00
U.W.A.C. Olena Pchilka Branch, New Westminster, B.C.	60.00
Dobr. Olga Boychuk (Edmonton)	50.00
Mrs. Nadia Kryschuk (Edmonton)	50.00
Mrs. L. P. Procyshen (Canora, Sask.)	50.00
U.W.A.C. Lesia Ukrainka Branch, Brandon	50.00
Mrs. Anna Zawalsky (North Battleford, Sask.)	20.00
Mrs. Frances Korol (Vernon, B.C.)	10.00
Mrs. M. Gala (Kenora, Ont.)	6.00
Mrs. Nila Gawa (Toronto)	6.00
Mrs. Nancy Zavediuk (West Vancouver)	5.00
Ms. Beatrice Panchyshyn (Melfort, Sask.)	3.00
Mrs. N. Parash (Hamilton)	3.00

The above is a list of donations received and processed by **September 14, 1992**. The next listing will include those processed by **October 12, 1992.**

NEW UKRAINIAN PASSPORTS

The passport division of Ukraine's Ministry of Internal Affairs announced that by the end of 1992 the first Ukrainian passports will be issued to citizens of independent Ukraine.

The new passports can be used by Ukrainian citizens both internally and for travel abroad.

The process of replacing former Soviet passports with documents issued by Ukraine will take some five to six years, however.

MAMA'S TREASURES

She is old, and weary, she is slow, can't hear as good. Lived a life full of hardship and pain, and did without. She raised a family, worked at various jobs, baked bread for the table, canned and cleaned. Took any extra work to earn extra dollars for her children, but never enough money as each child needed money to receive a good education.

Then one day, I heard my Mother say as she took a deep sigh — "Guess I won't have any treasures to leave you when I die."

Oh Mama, dear Mama, I want you to know, that you have given us treasures no one else could bestow.

"Diamonds" of deep faith in God up above —

"Sapphires" of truth and "Rubies" of Love —

"Pearls" of great wisdom you gave through the years and a treasure chest of "Gold Nuggets" that were formed by your tears.

I can still hear her singing through the bleak dark days —
I can still see her praying at each setting of sun as she knelt to give God thanks for another days work done.
I will cherish these treasures and I'll pass them on,
To the children that I'm blessed with each daughter and each son,
And I'll be sure to tell them where they all came from,
From my Dear Mama these treasures did come.

— submitted by Teena Remenda
Canora, Sask.

LIBRARY OF ST JOHNS UKR ORTH D-7
WOMEN'S ASSC
10611-110 AVE
EDMONTON AB
T5H 1H7 1 Dec, 91

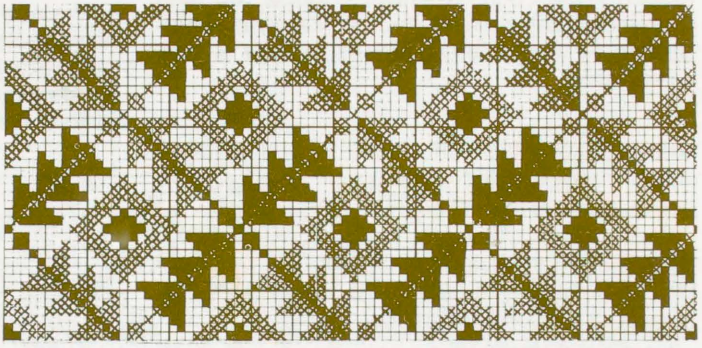

ВИДАННЯ, ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

UKRAINIAN WOMEN'S ASSOCIATION OF CANADA
612-24TH STREET EAST, SASKATOON, SASK. S7K 0L1 (306) 244-1188

РЕЛІГІЙНІ — **ЦІНА**

СВЯТА ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ, Прот. д-р І. Стус (FEAST DAYS OF THE ORTHODOX CHURCH) Bilingual 5.00

ІСТОРИЧНІ

ЧВЕРТЬ СТОЛІТТЯ (м'ягка обкладинка) 1.00

ПІВСТОЛІТТЯ НА ГРОМАДСЬКІЙ НИВІ, Н. Когуська (**A HALF-CENTYRY OF SERVICE TO THE COMMUNITY**) Bilingual **20.00**

НАРИСИ З УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ — 3 томи, С. Стечишин, С. Яременко, В. Ревуцький, І. Кейван (**ESSAYS FROM THE UKRAINIAN CULTURE**) Bilingual **10.00**

UKRAINIAN CANADIANA (English only) 10.00

ЛІТЕРАТУРА

НА ПОШАНУ ЛЕСІ УКРАЇНКИ 5.00

МИСТЕЦТВО

UKRAINIAN EMBROIDERY DESIGNS AND STITCHES (English only) 8.00

UKRAINIAN EMBROIDERY DESIGNS AND STITCHES (Sheets) 3.00

UKRAINIAN WEAVING PATTERNS WITH INSTRUCTIONS by Doris Elizabeth Yanda 35.00

ПРОГРАМИ

НА КРИЛАХ ПІСЕНЬ, ПІСНІ З НОТАМИ, слова Л. Українки 5.00

ЗБІРНИК МАТЕРІЯЛІВ НА 100-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ Л. УКРАЇНКИ 10.00

ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА

П'ЄСИ ДЛЯ ДІТЕЙ І МОЛОДІ 1.00

ЗБІРНИК ДЛЯ ДІТЕЙ, А. Данилович 5.00

РЕЛІГІЙНІ ПІСНІ ДЛЯ ДІТЕЙ І МОЛОДІ, П. Пауш 1.00

ДУХОВНІ ПІСНІ 4.00

PROMOTIONAL SUPPLIES

ГРАМОТИ: 25-літ, Почесні, бланки грамот-можна висувати роки 1.75, 2.75, 3.00

SMOLOSKYPS 10.00

SPOONS WITH SMOLOSKYP 5.00

HASTI NOTES AND ENVELOPS WITH SMOLOSKYP INSIGNIA ..... Doz. 3.00

PLACE CARDS WITH SMOLOSKYP INSIGNIA ..... 50 cards 10.00

SERVIETTES WITH SMOLOSKYP INSIGNIA ..... 18 штук і Tax 2.75

POST CARDS: St. Volodymyr, St. Olha, St. Volodymyr and St. Olha ..... each 0.50

VIDEO CASETTE: V.C.R. 100th ANNIVERSARY UKRAINIAN WOMEN'S MOVEMENT Part I English only 20.00